

Kauniaisten hyvinvointikertomus ja hyvinvointisuunnitelma 2022-2025

Kaupunginvaltuusto hyväksynyt 20.6.2022 § 27

Sisällysluettelo

1. Kaupunkistrategia 2018-22 ja hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
2. Väestö, asuminen, elinolot ja ympäristö
3. Lapset ja nuoret
4. Työikäiset
5. Ikääntyneet
6. Aikuisväestön hyvinvointi
7. Yhteisöllisyys
8. Osallisuus
9. Kaupungin henkilöstö
10. Talous
11. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
12. Yhteenveto ja johtopäätökset

Liitteet: Kaupungin suunnitelmat ja ohjelmat

1. Kaupunkistrategia 2018-22 ja hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

"Viihdymme loistavasti!"

Lähde: Asukastyytyväisyyskysely, Intervox Reserch Oy, 2019

Kauniaisten kaupunkistrategia 2018-2022

Fiksun toiminnan,
talouden ja yhteistyön
Kauniainen

"Avoin ja kokeileva"

Vihreä
kävelykaupunki

**"Kohti
hiilineutraalia
Kauniaista"**

Kuntalainen
keskiössä

"Kaikki mukaan"

Oppimismyönteinen
kaupunki

**"Oppiminen kohti
tulevaisuutta"**

Elinvoimainen
kaupunki

**"Suomen paras
asukastyytyväisyys"**

Strategiakyselyssä 10/2021 kaupunkilaiset arvioivat, että

Tärkeimmät kauniaislaisten hyvinvointiin liittyvään ennaltaehkäisevään toimintaan liittyvät tavoitteet ovat

1. Varhainen puuttuminen, matalan kynnyksen palvelut, osallisuuteen ja yhteisöllisyyteen panostaminen, omat hyvät terveyspalvelut
2. Toimivien lähipalvelujen (terveysasema, neuvola, päiväkodit, koulut) turvaaminen
3. Ennaltaehkäisevä nuorisotyö ja matalan kynnyksen terveyspalvelut joihin pääsisi nopeasti

Tärkeimmät tavoitteet Kauniaisten kehittämisessä ovat

1. Säilyttää Kauniainen hyvinvoivana, huolehtivana ja erinomaiset asumisolot ja palvelut tarjoavana kaupunkina
2. Itsenäisenä pysyminen
3. Turvata nykyinen asema hyvinvoivana kuntana soteuudistuksen jälkeen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on yksi kunnan tärkeimmistä tehtävistä. Se on tietoon perustuvaa ja suunnitelmallista vaikuttamista hyvinvointiin ja sen osatekijöihin: elinoloihin ja ympäristöön, elintapoihin ja elämänhallintaan sekä palvelujen saatavuuteen ja toimivuuteen.

Hyvinvointityön johtamisesta vastaa Kauniaisissa kaupungin johtoryhmä ja sitä koordinoi kaupunginjohtajan nimittämä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausryhmän (Tejo). Ohjausryhmässä on edustus kaupungin kaikilta toimialoilta ja keskeisistä yksiköistä. Puheenjohtajana on toiminut sosiaali- ja terveysjohtaja ja varapuheenjohtajana sivistystoimenjohtaja. Ohjausryhmä on tarvittaessa nimennyt kolme ikäkausittaista alaryhmää: lapset ja nuoret, työikäiset ja ikääntyneet.

Tejo-ohjausryhmä on koordinoinut mm. valtuustokausittain tehtävän laajan hyvinvointikertomuksen ja vuosittaisen suppean hyvinvointikertomuksen valmistelua. Se on varmistanut hyvinvointia koskevien tavoitteiden toimeenpanoa ja edistänyt mm. poikkihallinnollisten, strategian mukaisten ohjelmien valmistelua ja tavoitteiden toteuttamista.

Arviointi- ja seuranta muodostuvat pääosin tilastollisesta kansallisesta indikaattoritiedosta. Vuosittaisen seurannan ja arvioinnin avulla (suppea hyvinvointikertomus) saamme valtuustokauden aikana tietoa, jonka perusteella voimme kohdentaa resursseja ja ohjata toimintaa hyvinvointitavoitteiden mukaisesti, mm. hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamiseksi. Hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman lisäksi on kaupunginvaltuuston hyväksymiä, pidemmän aikavälin hyvinvointiohjelmia, joissa on kuvattu hyvinvointia edistäviä tavoitteita tarkemmin. Nämä kytketään vuosittaisessa strategiasuunnittelussa talousarvioprosessiin.

Kauniaisissa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamisen rakenteet on hyväksytty vuonna 2007. Vuonna 2009 Kauniaisten ja Kuopion kaupungit saivat ensimmäisinä kuntina ja Terveyden edistämisen politiikkaohjelman (STM) myöntämän Vuoden Terve kunta 2009-palkinnon, joka myönnettiin ”innovatiivisesta, aktiivisesta ja pitkäjänteisestä terveyden edistämisen työstä kunnassa”.

Samaa ajattelua tarvitaan meille kaikille uudessa tilanteessa. Sote-uudistuksen jälkeen hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on sekä kuntien että hyvinvointialueiden tehtävä. Tähän yhteistyöhön tarvitaan yhdessä sovittujen rakenteiden ja toimintatapojen lisäksi pitkäjänteisyyttä, mutta etenkin innostusta, aktiivisuutta ja innovatiivista asennetta kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi ja hyvinvointi- ja terveyserojen vähentämiseksi.

2. Väestö, asuminen, elinolot ja ympäristö

Kaupunkilaisten kokemus kaupungista on tehnyt harppauksen myönteiseen suuntaan vuodesta 2016 vuoteen 2019.

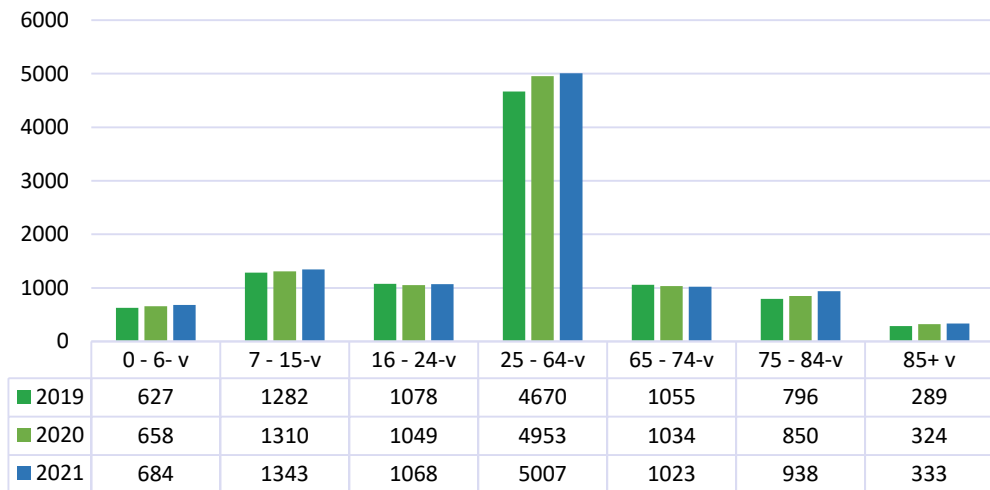
Tavoitteena ei tarvitse olla kaupunkilaisten tyytyväisyyden nostaminen, vaan enemmänkin nykyisen tason ylläpitäminen. Tulevaisuus tulee merkitsemään taitoa tasapainoilla kaupungin kasvun ja viihtyisyyden välillä.

Lähde: Asukastyytyväisyyskysely, Intervox Reserch Oy, 2019

Kauniaisten väestö

Kauniaisten väestö ikäryhmittäin 2019-2021

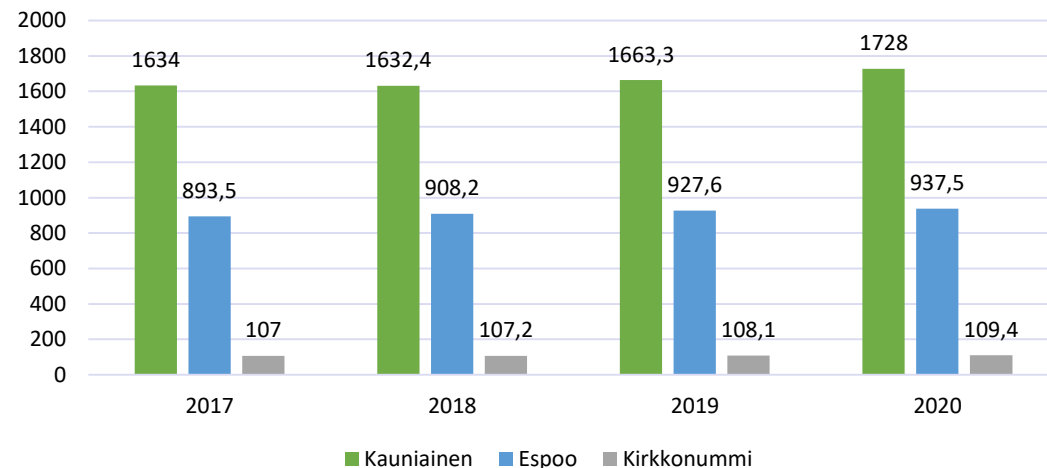
■ 2019 ■ 2020 ■ 2021

Lähde: Sotkanet

Ikäryhmät	2019	2020	2021	2022
19-64	5452	5564	5644	5709
muutos %	5,01%	2,05%	1,45%	1,15%
65-74	1047	987	973	977
muutos %	-1,16%	-5,69%	-1,44%	0,40%
75-84	791	852	916	936
muutos %	3,64%	7,77%	7,55%	2,17%
Yli 85	291	318	330	349
muutos %	6,16%	9,27%	3,83%	5,61%

Lähde: Väestöprojektio 1.1.2018-2014, Kaupunkitutkimus, 6/2018

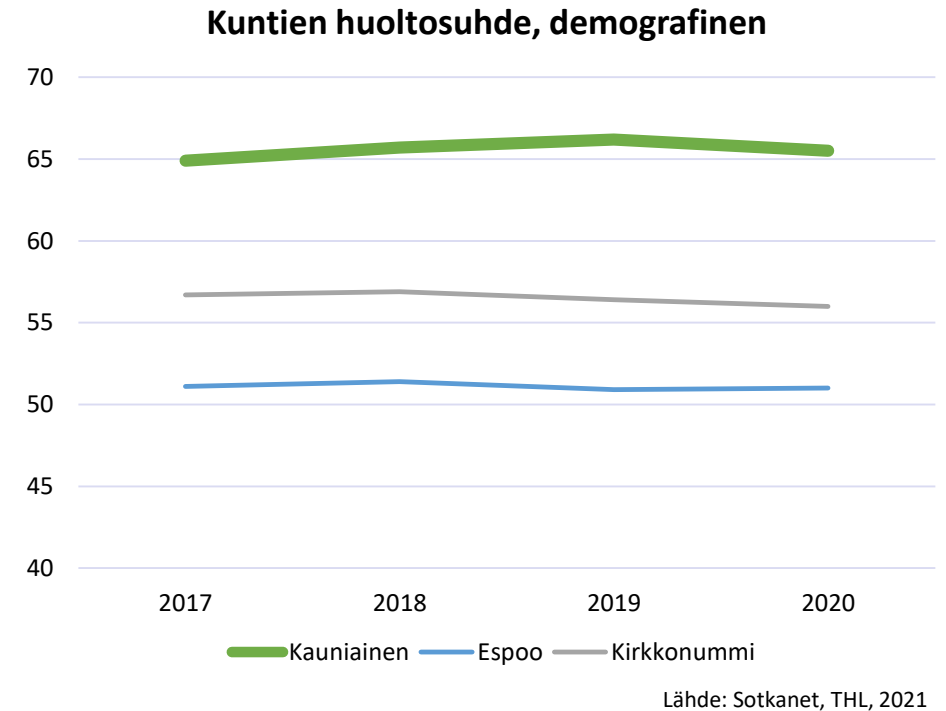
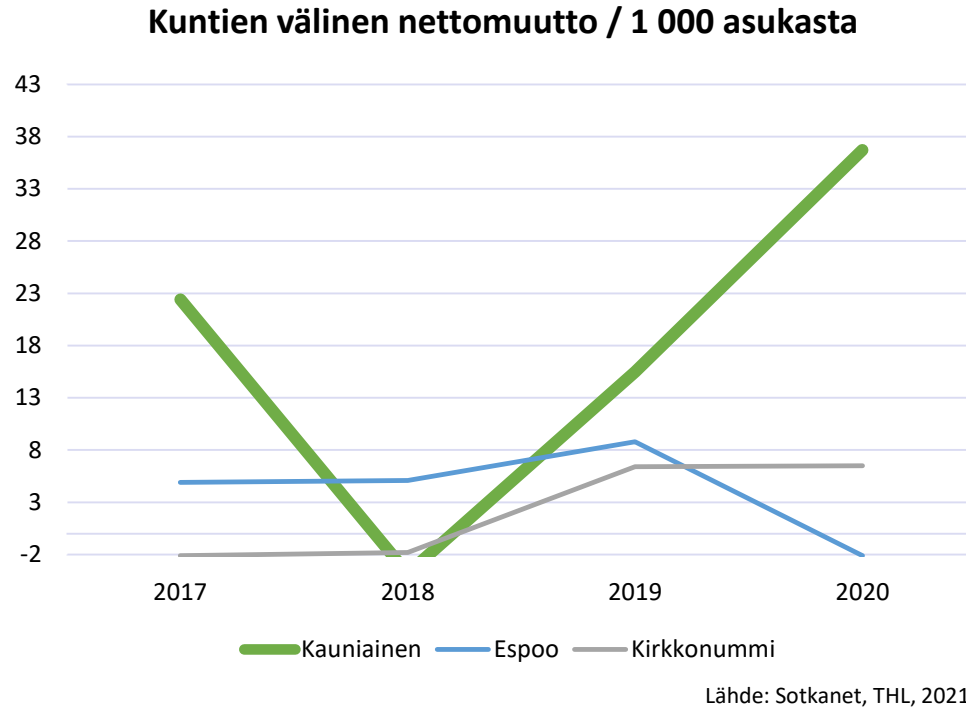
Väestötiheys, asukkaita/km²

■ Kauniainen ■ Espoo ■ Kirkkonummi

- Kauniaisten väestömäärä 31.12.2020 oli 10 178 asukasta. Asukasmäärä kasvoi 381 henkilöllä edellisestä vuodesta (3,7 %). Viidessä vuodessa muutos on ollut 692 asukasta (7,3 %). Vuonna 2020 Kauniaisissa syntyi 51 lasta ja kuoli 83 henkilöä. Syntyvyys on noussut viime vuosina, vuonna 2021 syntyi 112 lasta ja vuodella 2022 ennuste on 90-95 lasta.
- Kauniaisten nettomuutto on ollut positiivinen vuosina 2019-2021. Vuonna 2018 nettomuutto oli negatiivinen eli Kauniaisista muutti pois enemmän asukkaita kuin Kauniaisiiin muutti uusia asukkaita.
- 10 000 asukkaan väkiluku ylitettiin vuonna 2020: **9797 (2019), 10178 (2020) ja vuonna 2021 Kauniaisissa oli 10396 asukasta.**

Kauniaisten väestö

- Demografinen huoltosuhde ilmaisee, kuinka monta alle 15-vuotiasta ja 65 vuotta täyttänyttä on sataa 15 - 64-vuotiasta (työikäistä) kohti. Mitä enemmän on lapsia ja/tai eläkeikäisiä, sitä korkeampi on huoltosuhteen arvo. Kauniaisissa on 22 % yli 65-vuotiasta asukasta, mutta vastaavasti merkittävä osuus myös lapsia ja nuoria. Kauniainen on Espoon ja Kirkkonummen ohella Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kasvavia kuntia.

Elävä kaksikielisyys ja kasvava kansainvälisyys

Kansalaisuus	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Viro	110	90	92	93	107	111	103
Kongon demokraattinen tasavalta	..	16	27	29	29	32	31
Venäjä	20	26	26	23	25	29	31
Ruotsi	21	24	25	26	26	26	28
Britannia	18	19	21	27	27	26	26
Kiina	15	17	17	20	29	46	50
Iran	15	19	16	13	14	16	13
Afganistan	..	..	15	23	32	39	41
Saksa	10	12	14	13	13	12	15
Tanska	12	11	12	12	..	..	..
Norja	..	..	..	..	..	10	10
Alankomaat	..	11	12	13	14	14	14
Irak	..	..	11	11	24	25	24
Yhdysvallat (USA)	..	..	..	..	..	..	..
Syyria	..	..	..	11	15	31	39
Intia	..	..	..	..	..	..	11
Muut kansalaisuudet	176	180	154	155	169	165	182
Yhteensä	397	425	442	469	524	582	618

Lähde: Tilastokeskus, 2021

Kauniaisten ominaispiirteisiin kuuluu lähikuntiin verrattuna laaja ruotsinkielinen väestö

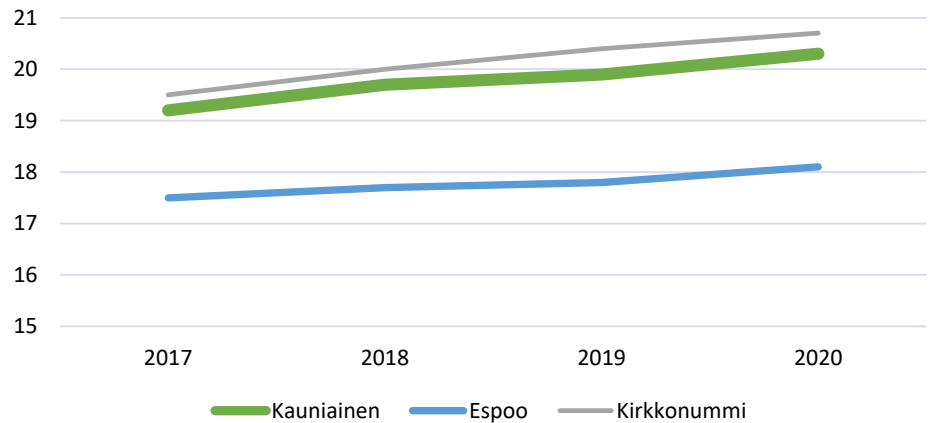
- Vuosina 2017-2020 ruotsinkielisen väestön osuus on hiukan laskenut. Vuonna 2020 väestöstä 31,6 % puhui äidinkielenään ruotsia ja 60,3 % suomea
- Muita kieliä äidinkielenään puhuvien prosenttiosuus on kasvanut. Vuonna 2020 muita kieliä äidinkielenään puhuvien osuus oli 8,1 % väestöstä, kun vuonna 2017 osuus oli 6,8 %.

Ulkomaalaisten osuus väestöstä on kasvanut

- Vuoden 2020 lopussa Kauniaisissa asui 618 ulkomaan kansalaista, mikä on 6,1 % väestöstä.
- Ulkomaalaisten osuus väestössä on kasvanut, sillä vuonna 2016 osuus oli 4,3 %.

Koulutettu ja terve väestö

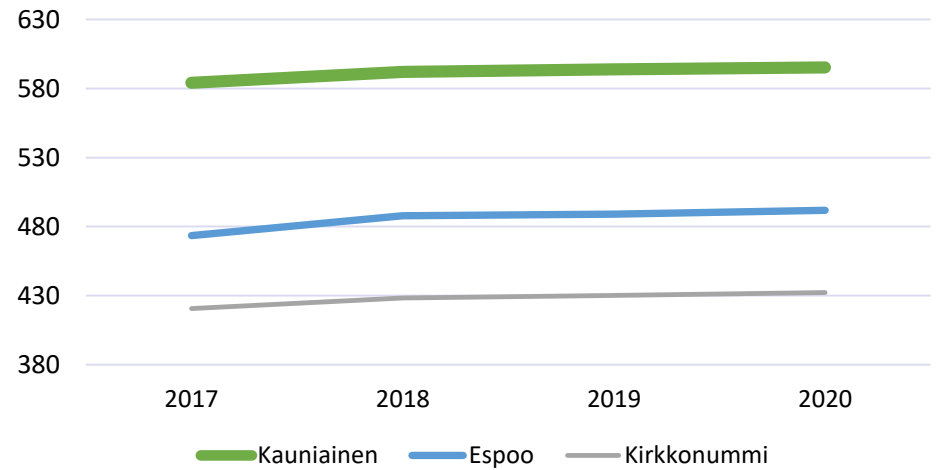
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja, %
väestöstä

Lähde: Sotkanet, THL, 2021

2017	Kauniainen	Espoo	Kirkkonummi
Kelan kuolleisuusindeksi, ikävakioitu	81,3	84,8	96,4
Kelan sairastavuusindeksi, ikävakioitu	69	76,1	83,8
Kelan työttömyysindeksi, ikävakioitu	49,1	57,3	63,7

Koulutustasomittain

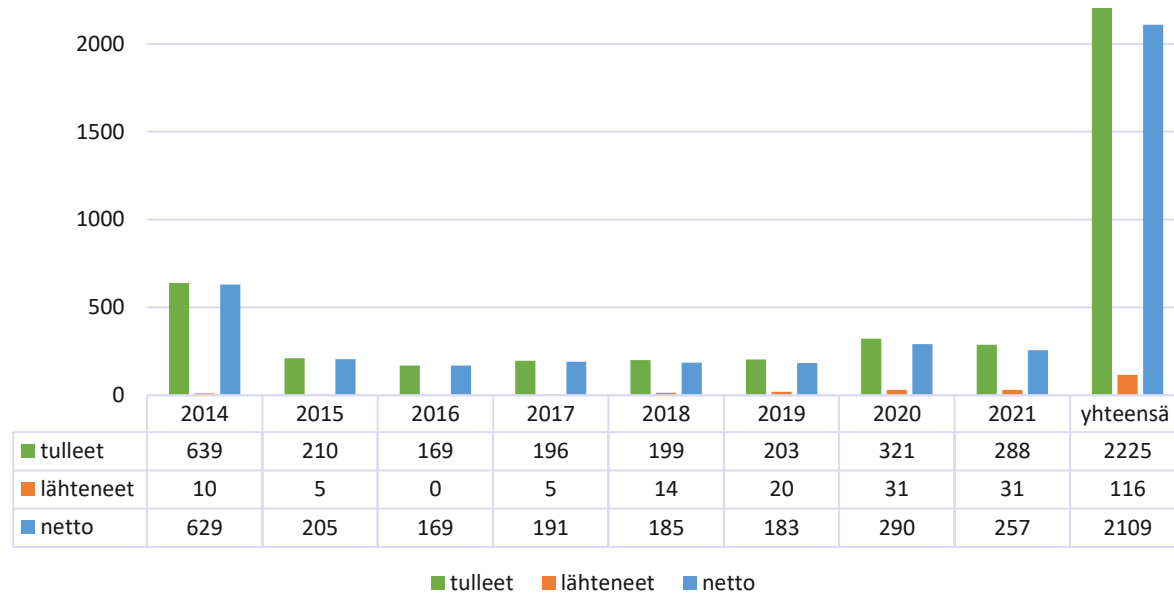

Lähde: Sotkanet, THL, 2021

- Koulutustasomittain on indikaattori, joka ilmaisee väestön koulutustason, joka on mitattu laskemalla perusasteen jälkeen suoritettun korkeimman koulutuksen keskimääräinen pituus henkeä kohti. Tutkinnot on luokiteltu henkilön korkeimman viimeksi suoritettun ammatillisen tutkinnon mukaan. Kauniaisissa on kouluttauduttu keskimäärin lähes 6 vuotta peruskoulun jälkeen. Tarkasteluajankohtana ei ole tapahtunut suuria muutoksia.
- Keskiasteen koulutus on 23 %:lla ja korkeakoulutus 59 %:lla kauniaislaisista 20 vuotta täyttäneistä.

Valinnanvapaus

Perusterveydenhuollon hoitopaikan valinta, Kauniainen

Lähde: Kaupungin omat tilastot, 2021

Perusterveydenhuolto

- Väestömäärän lisäksi palvelun kysyntään vaikuttaa perusterveydenhuollon valinnanvapaus, mikä tarkoittaa viime vuosina yli 20 uutta asiakasta Kauniaisiin joka kuukausi. Vuodesta 2014 Kauniaisten terveyskeskuksen asiakkaaksi on kirjautunut yhteensä 2225 muun kunnan asukasta, nettolisäys on 2109 henkilöä.

Koulujen oppilasmäärät 2021	Kotikunta Kauniainen	Muu kotikunta	Yht.
Mäntymäen koulu (1-6)	459	23	482
Kasavuoren koulu (7-9)	216	137	353
Kauniaisten lukio	55	371	426
Suomenkieliset koulut Yht	730	531	1261
Granhultsskolan (1-6)	314	27	341
Hagelstamska skolan (7-9)	197	136	333
Gymnasiet Grankulla samskola	115	199	314
Ruotsinkieliset koulut Yht.	626	362	988

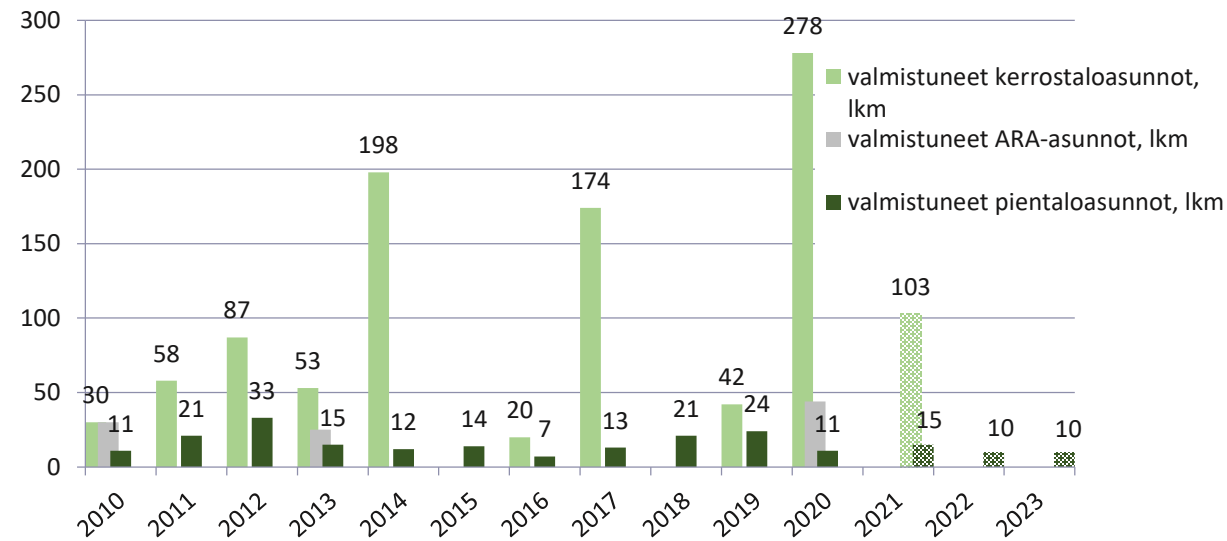
Lähde: Kaupungin omat tilastot, 2021

Koululaiset ja opiskelijat

- Oppilashuollon piirissä on yhteensä 2 249 perusopetuksen ja lukion opiskelijaa vuonna 2021. Näistä muu kotikunta on 893 opiskelijalla, jotka kuuluvat myös Kauniaisten kouluterveydenhuollon piiriin.
- Oppilashuollon piiriin kuuluu lisäksi yli 500 toisen asteen opiskelijaa.

Asuminen

Asuntotuotanto, Kauniainen 2010-2023

Lähde: Kaupungin omat tilastot, 2021

- MAL-sopimus allekirjoitettiin ja siihen sisältyvät asuntotuotantotavoitteet sovittiin 6/2016 kaudelle 2020-23. Tämän jälkeen käynnistettiin Asunto-ohjelman päivistyö. Kauniaisten tavoitteena sopimuskaudelle on 320 asunnon valmistuminen. Asunnoista 30 % tulee olla ARA-tuotantoa.
- Nyt käynnissä olevan nelivuotiskauden aikana Kauniainen on pystynyt toteuttamaan noin 90 % sille asetetusta asuntotuotantotavoitteesta kokonaislukumäärän osalta, mutta ARA-tuotantotavoitteesta ollaan jäljessä.

Kauniainen, tunnuslukuja 2021

Pinta-ala	6 km ²
Vesialuetta	0,1 km ²
Asemakaava-aluetta	94 % pinta-alasta
Virkistys- ja suojelualueita	29 % asemakaava-alasta 190 m ² / asukas
Kevyen liikenteen väyliä	n. 26 km
Kunnan kunnossapitämiä katuja ja teitä	n. 40 km

Lähde: Kaupungin omat tilastot, 2021

Uudet asunnot 2017-2020

	Kerrostalo-asunnot	Pientalo-asunnot	ARA-asunnot	Yhteensä
2017	174	13	0	187
2018	0	21	0	21
2019	39	26	0	65
2020	278	11	44	289
Yhteensä	491	71	44	561

Lähde: Kaupungin omat tilastot, 2021

Asuinympäristö, asukastyytyväisyys

Kaupunkia pidetään turvallisena

- Vuoden 2019 kyselyssä 95 % vastanneista (2016: 92 %) pitää asumisympäristöään ja kaupunkia turvallisena.

Kaupungista ei löydy kaikille sopivaa asuntoa eri elämänvaiheisiin

- Kyselyn kolmanneksi alimmat tyytyväisyyspisteet. Kuten edellisessä kyselyssäkin kolmasosa vastaajista ei ole tyytyväisiä.

Tärkeät joukko- ja seutuliikenneyhteys toimivat

- Liikenneyhteys vastaavat kaupunkilaisten odotuksia ja verrattuna edelliseen kyselyyn tyytyväisyystaso on noussut keskimääräistä enemmän.

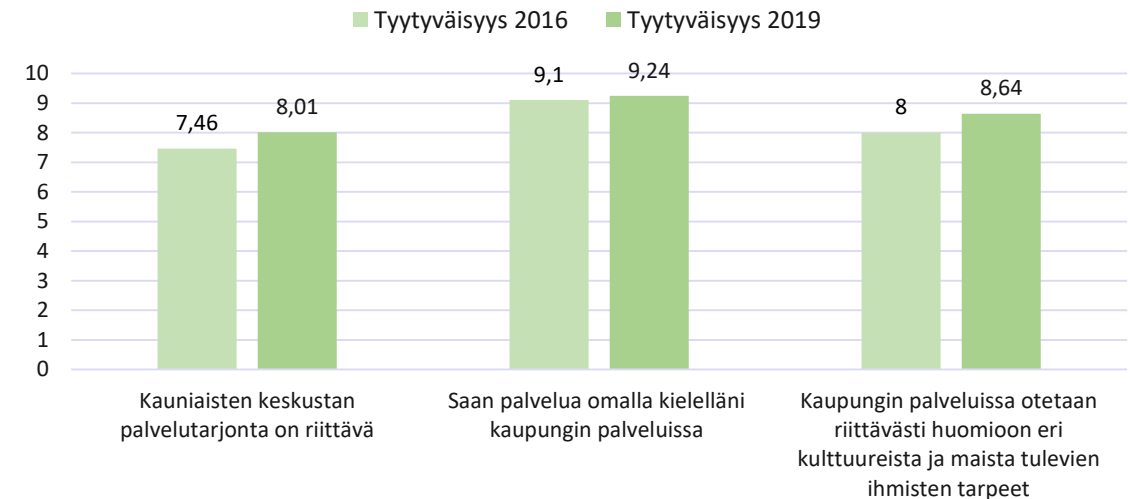
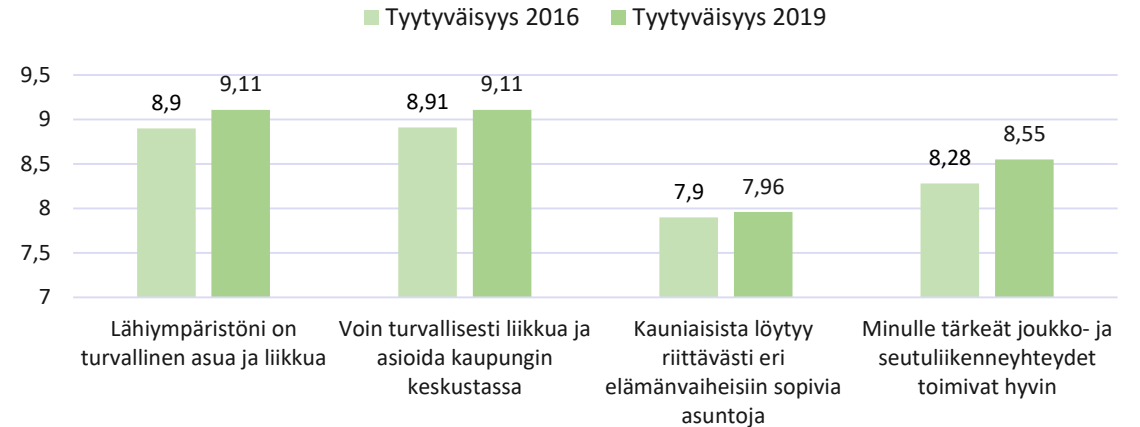
Keskustan palvelutarjonta on parantunut

- Tyytyväisyystaso on noussut kyselyssä 3. eniten. Palvelutarjontaan oli edellisessä kyselyssä tyytymättömiä puolet vastaajista, nyt noin kolmasosa.
- Muita asukasryhmiä hieman tyytyväisempiä ovat lapsiperheet.

Kaupungin palveluissa saa palvelua omalla kielellä

- Palvelun saanti omalla äidinkielellä on saanut vuoden 2019 selvityksen korkeimman tyytyväisyysarvosanan suomenkielisten keskuudessa, kuten vuonna 2016.
- Tyytyväisyys on keskitasoa ruotsinkielisten keskuudessa.

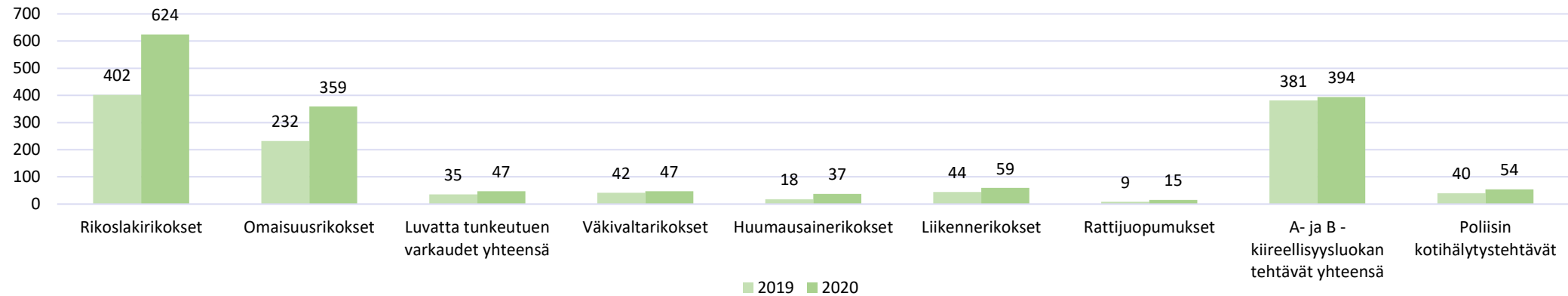
Asukastyytyväisyyskysely 2016 ja 2019, asuinympäristö

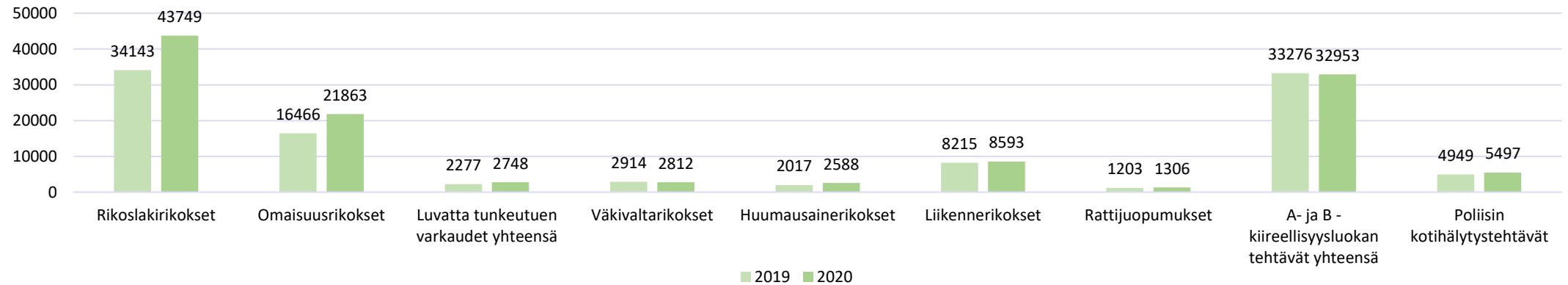
Lähde: Asukastyytyväisyyskysely, Intervox Reserch Oy, 2019

Turvallisuus

Poliisille ilmoitetut rikokset, Kauniainen 2019-2020

Poliisille ilmoitetut rikokset, Länsi-Uusimaa 2019-2020

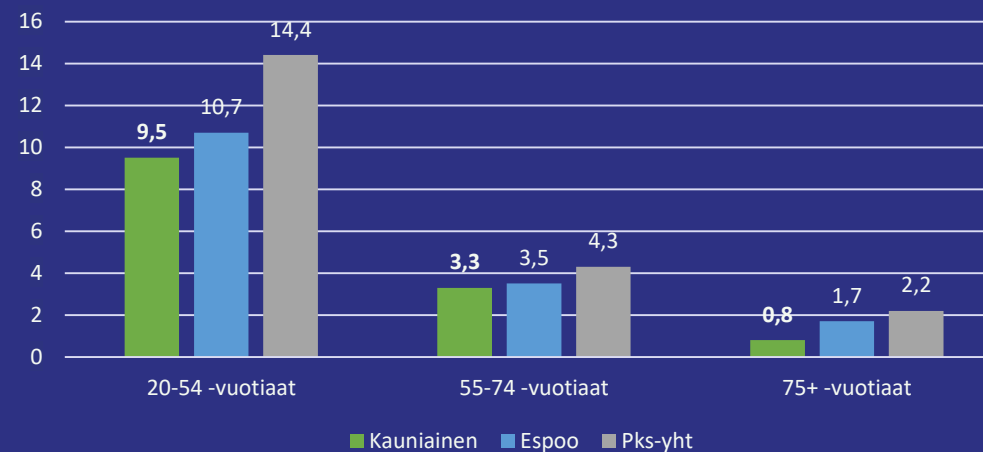
Lähde: Poliisin tulostietojärjestelmä, PolStat, 2021

Väkivalta ja uhkailu

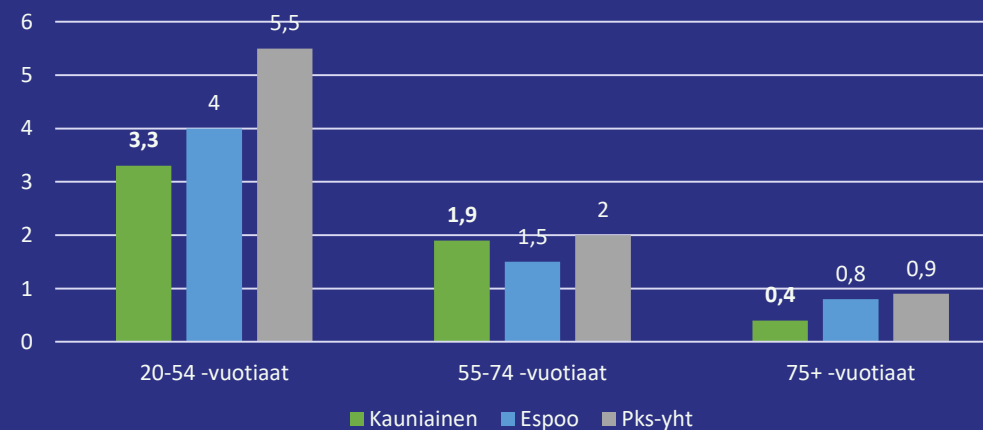
Pääkaupunkiseudun hyvinvointitutkimus, 2021; FinSote, 2018, THL

- Kauniaislaiset kokevat vertailukuntia vähemmän väkivaltaa tai uhkailua.
- Väkivallan ja uhkailun kohteeksi joutuminen on 2018-2021 yleisesti vähentynyt Kauniaisissa. Aikaisemmin jopa 25 % ilmoitti joutuneensa väkivallan tai uhkailun kohteeksi, kun keväällä 2021 saman ilmoitti vain 9,5 %.
- Vuonna 2018 eniten uhkailua ja väkivaltaa Kauniaisissa kokivat 20-54-vuotiaat naiset ja vähiten 75+-vuotiaat.

Väkivallan tai uhkailun kohteeksi joutuneet,
% ikäryhmästä

Fyysistä uhkaa 12 viime kk aikana kokeneet,
% ikäryhmästä

Kestävä kehitys

Kauniaisten tavoitteena on olla hiilineutraali kaupunki vuoteen 2035 mennessä

- Kaupunginvaltuusto on kesällä 2020 hyväksynyt kaupungin resurssiviisauden tiekartan, joka ohjaa kaupunkia ja kaupunkilaisia kohti hiilineutraalisuutta, globaalisti kestävää luonnonvarojen kulutusta, luonnon monimuotoisuuden turvaamista ja kestäväen kehityksen muita ympäristötavoitteita.
- Vuonna 2020 Kauniaisten ilmastopäästöistä (34 000 tonnia CO₂-ekv) suurimmat päästöt syntyivät rakennusten lämmityksestä (59 %), liikenteestä (26,5 %) ja kulutussähköstä (11 %).
- Tiekarttaan ja siinä asetettuihin tavoitteisiin voi tutustua www.hiilineutraaligrani.fi -sivuilla.

HSY:n siirrettävä ilmanlaadun mittausasema on kerran viidessä vuodessa sijoitettuna Kauniaisiin

- Vuonna 2018 sillä mitattiin Kauniaisten keskustassa typenoksidien (NO ja NO₂), hengitettävien hiukkasten (PM₁₀) ja pienhiukkasten (PM_{2,5}) pitoisuuksia. Mittausasema sijaitsi Kauniaistentien eteläpuolella kaupungintalon läheisyydessä.
- Typpidioksidipitoisuudet olivat Kauniaisissa selvästi raja- ja ohjearvojen alapuolella ja noudattivat hyvin selvästi liikenteen rytmiä.

Strategiakyselyn (10/2021) mukaan tärkeimmät kestäväen kehityksen edistämisen keinot Kauniaisissa kuntalaisten mielestä ovat:

1. Palveluiden saatavuus läheltä. Elävä keskusta, jolloin ei tarvitse lähteä kauemmas ostoksille ja palveluita hankkimaan. Kävelyetäisyydellä.
2. Joukkoliikenne pidettävä sujuvana.
3. Yhteisöllisyys, osallistuminen, mahdollisimman hyvät paikalliset palvelut.

Kauniaislaiset arvostavat luonnonläheisyyttä, hyviä ja saavutettavia palveluita, turvallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Pitkäjänteisellä työllä on varmistettu katujen ja kaupungin yleisten alueiden huoliteltu ja vihreä ilme säilyttäen näin kaupungin luonne viihtyisänä huvilakaupunkina. Tutkimusten mukaan viheralueilla ja kauniilla ympäristöllä on myönteinen vaikutus terveyteen ja hyvinvointiin, elinvoimaan, myönteisiin tunteisiin ja luovuuteen.

3. Lapset ja nuoret

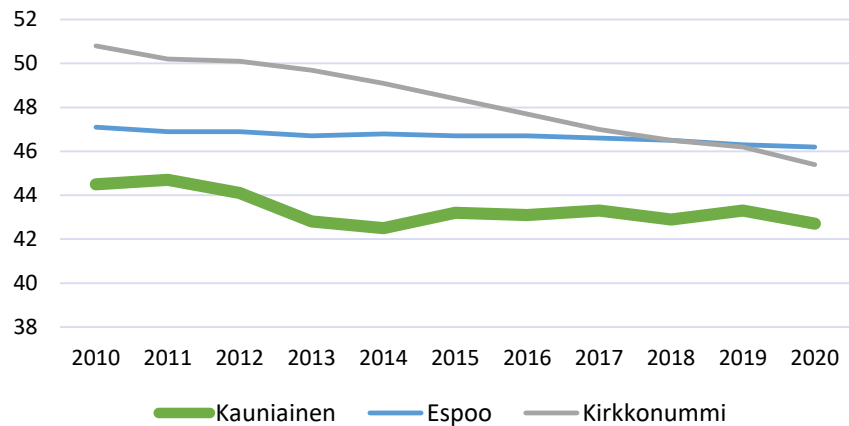
"Täällä välitetään ja se luo hyvää ilmapiiriä koko yhteisöön"

Lähde: Asiakaskommentit, Asukastyytyväisyyskysely, Intervox Reserch Oy, 2019

Lapsiperheet ja varhaiskasvatukseen osallistuminen

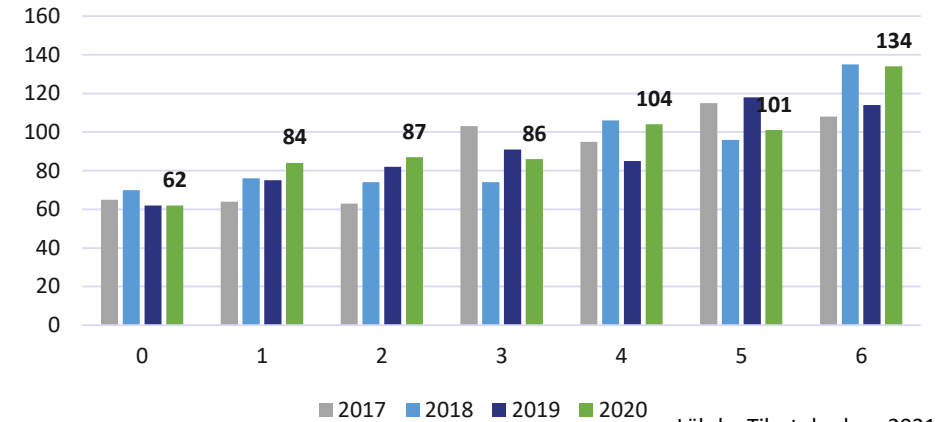
Lapsiperheet, % perheistä

Lähde: Sotkanet, 2021, THL

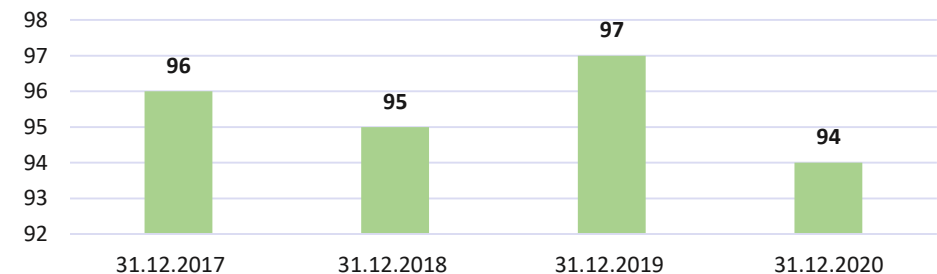
- Kauniaisissa kaikista perheistä lapsiperheitä on 43 % (1 213 lapsiperhettä).
- Lasten osallistuminen varhaiskasvatukseen on Kauniaisissa ollut aina korkeaa tasoa: 94 % yli 4-vuotiaista osallistui varhaiskasvatukseen 2020.
- 2020 tehtiin päätös ruotsinkielisen esiopetuksen keskittämisestä Granhultin koulun kanssa samoihin tiloihin vuodesta 2022 alkaen sekä Villa Anemonen kiinteistön kunnostamisesta varhaiskasvatuksen käyttöön.
- Entiset ostopalveluyksiköt jatkavat toimintaansa palveluseteliyksikköinä.
- Kuntaan on perustettu uusia yksityisiä varhaiskasvatusyksiköitä.
- Varhaiskasvatuksen arviointia on kehitetty KARVI:n arviointiohjeistuksen mukaisesti. Covid-19 on vaikuttanut yli 4-vuotiaiden lapsien varhaiskasvatuksen osallistumisasteeseen ja epidemian vuoksi lapset ovat pystyneet jäämään enemmän kotiin vuonna 2020.

0-6-vuotiaat, lkm

Lähde: Tilastokeskus, 2021

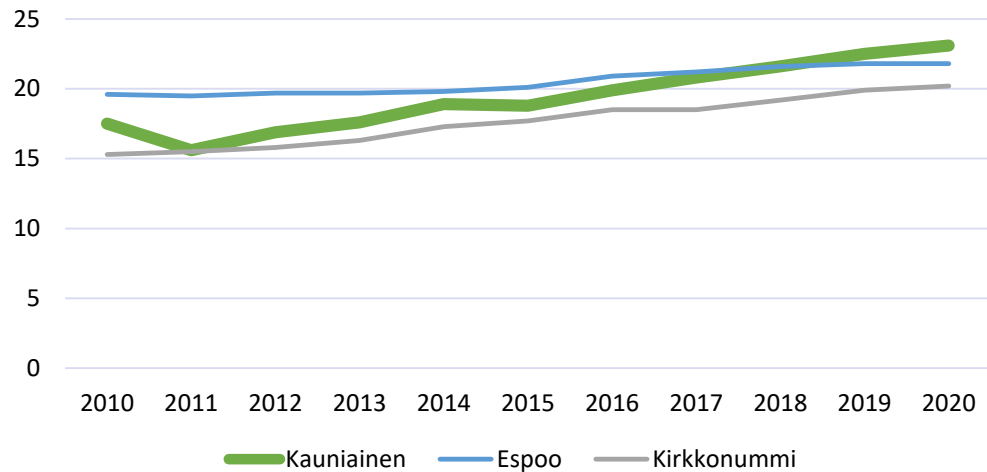
Yli 4-vuotiaiden lapsien osallistumisaste varhaiskasvatukseen, %

Lähde: Kaupungin omat tilastot, 2021

Lapsiperheet

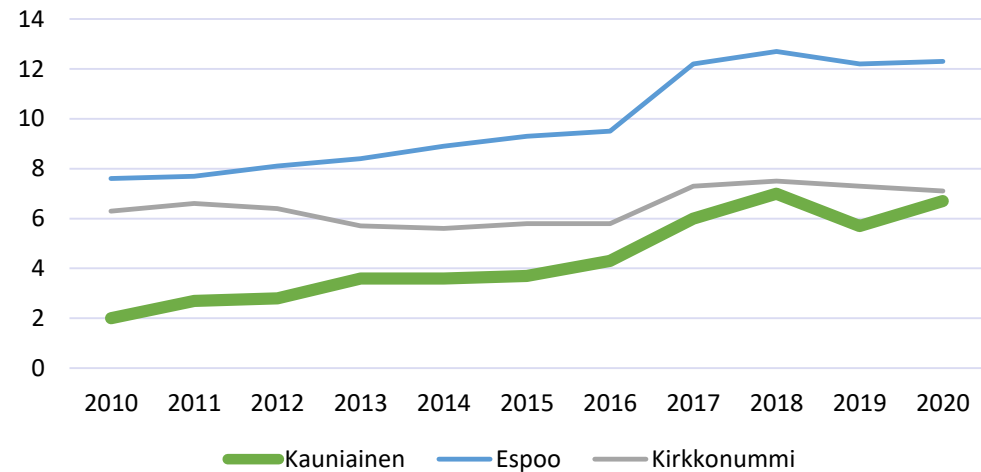
Yhden vanhemman perheet,
% lapsiperheistä

Lähde: Sotkanet, THL, 2021

- Yksinhuoltajaperheiden määrä suhteessa kaikkiin lapsiperheisiin on kasvanut tarkasteluajanjakson aikana.
- Vuonna 2020 yksinhuoltajaperheitä oli 23,1 % (280 perhettä) kaikista lapsiperheistä.

Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet,
% lapsiperheistä

Lähde: Sotkanet, THL, 2021

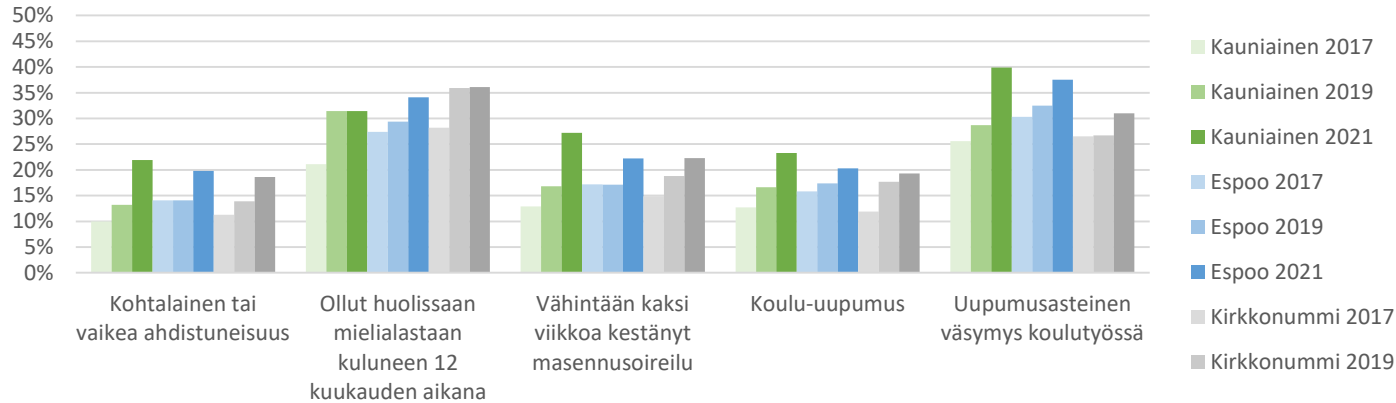
- Toimeentulotukea saavien lapsiperheiden osuus on kasvanut tarkasteluajanjakson aikana Kauniaisissa.
- Vuonna 2015 toimeentulotukea sai 3,7 % lapsiperheistä, kun vuonna 2020 toimeentulotukea sai 6,7 % lapsiperheistä (81 lapsiperhettä). Vuodesta 2015 luku on noussut 3 prosenttiyksikköä. Luku on kuitenkin matala verrattuna naapurikuntien lukuihin.

*Pienituloisuusaste vuonna 2020: 5,3 % perheistä. Lapsiperheiden pienituloisuusaste vuonna 2020 6 % lapsiperheistä (137 lasta).
12 % aikuisväestöstä on tinkinyt ruuasta lääkkeitä ja lääkärikäynneistä.*

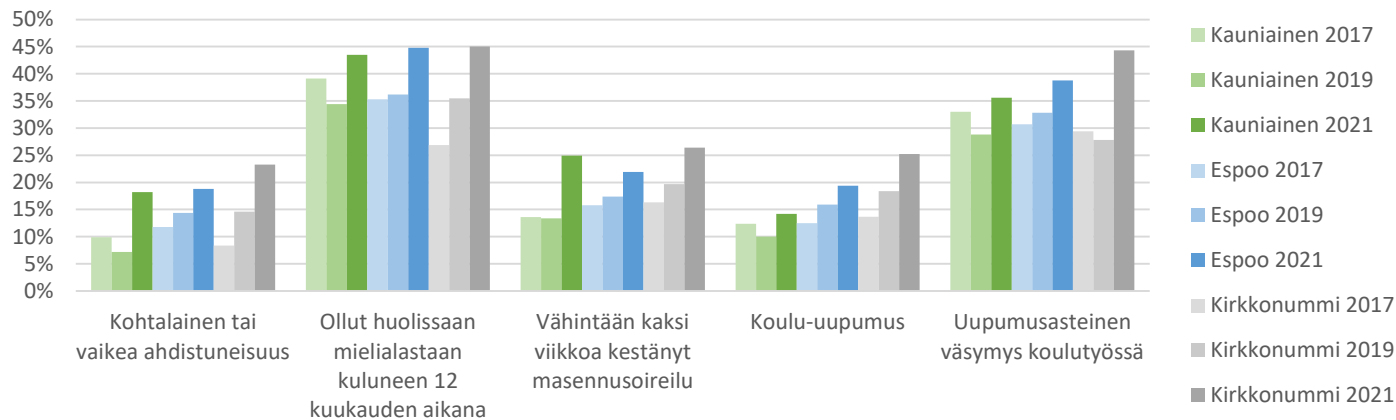
Mielenterveys

Kouluterveyskysely 2021

Yläkoululaisten mielenterveys

Lukiolaisten mielenterveys

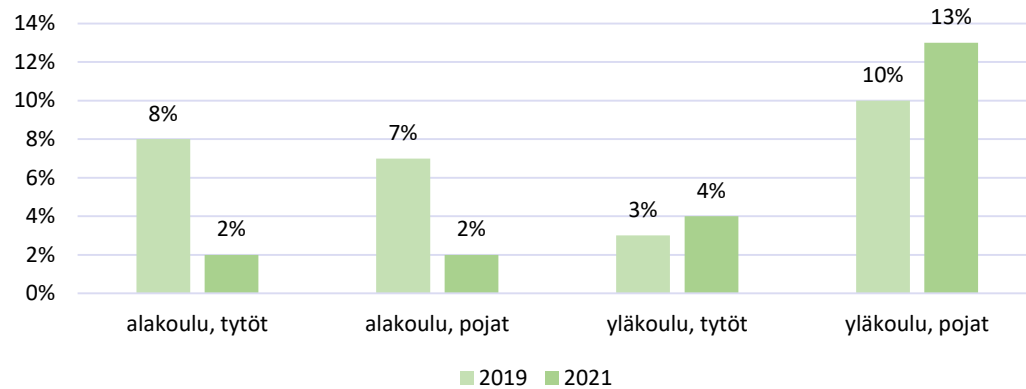

- Koulu-uupumus ja mielenterveys ovat pääasiassa muuttuneet huonompaan suuntaan vuodesta 2017 kauniaislaisten yläkoululaisten tyttöjen osalta.
- Lukiolaisten osalta tilanne näyttää Kauniaisissa paremmalta suhteessa vertailukuntiin. Kuitenkin kaikki esitykseen mukaan otetut mielenterveyden ja koulu-uupumuksen indikaattorit ovat menneet huonompaan suuntaan vuodesta 2019.
- Lukiossa erityisesti tyttöjen mielenterveys ja koulu-uupumus herättää huolta.

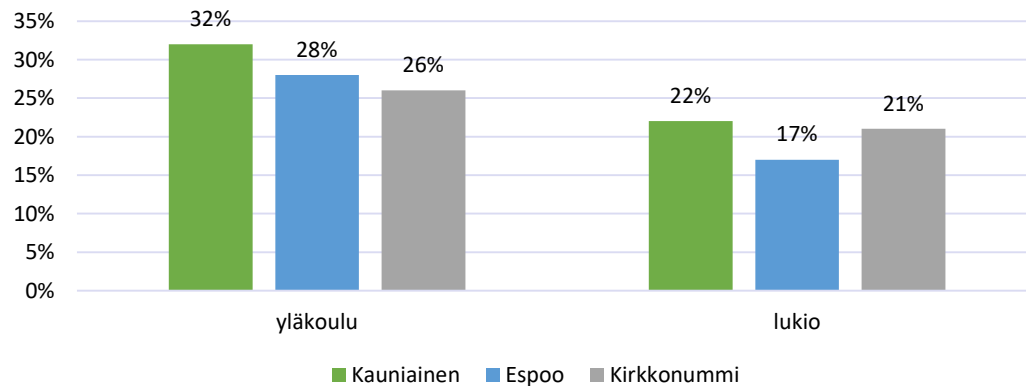
Kiusaaminen

Kouluterveyskysely
2021

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, %

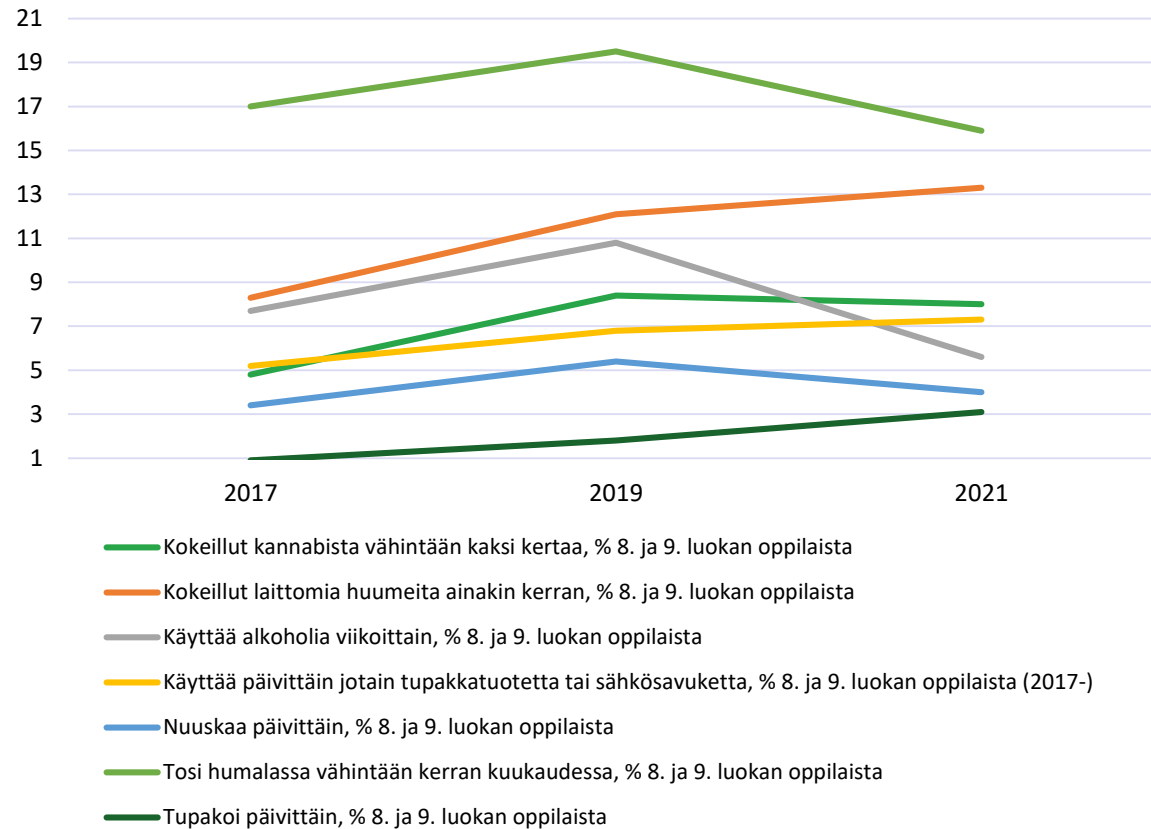
Kokenut syrjintää koulussa tai vapaa-ajalla, %

- Alakoululaisten kauniaislaisten koulukiusaaminen on vähentynyt selvästi vuodesta 2017 ja on myös selvästi vähäisempää kuin vertailukunnissa. Pojat ovat osallistuneet vähemmän muiden kiusaamiseen ja suurempi osa tytöistä kertoo, ettei heitä ole kiusattu lainkaan lukukauden aikana.
- Kauniaislaiset yläkoululaiset ovat hieman vertailukuntia useammin koulukiusattuna kerran viikossa ja ovat osallistuneet koulukiusaamiseen vähintään kerran viikossa.
- Kiusaamisen on lisääntynyt yläkoulussa erityisesti poikien keskuudessa.
- Kolmasosa yläkoululaisista ja viidesosa lukiolaisista on kokenut syrjintää koulussa tai vapaa-ajalla.

Päihteet, yläkoulu

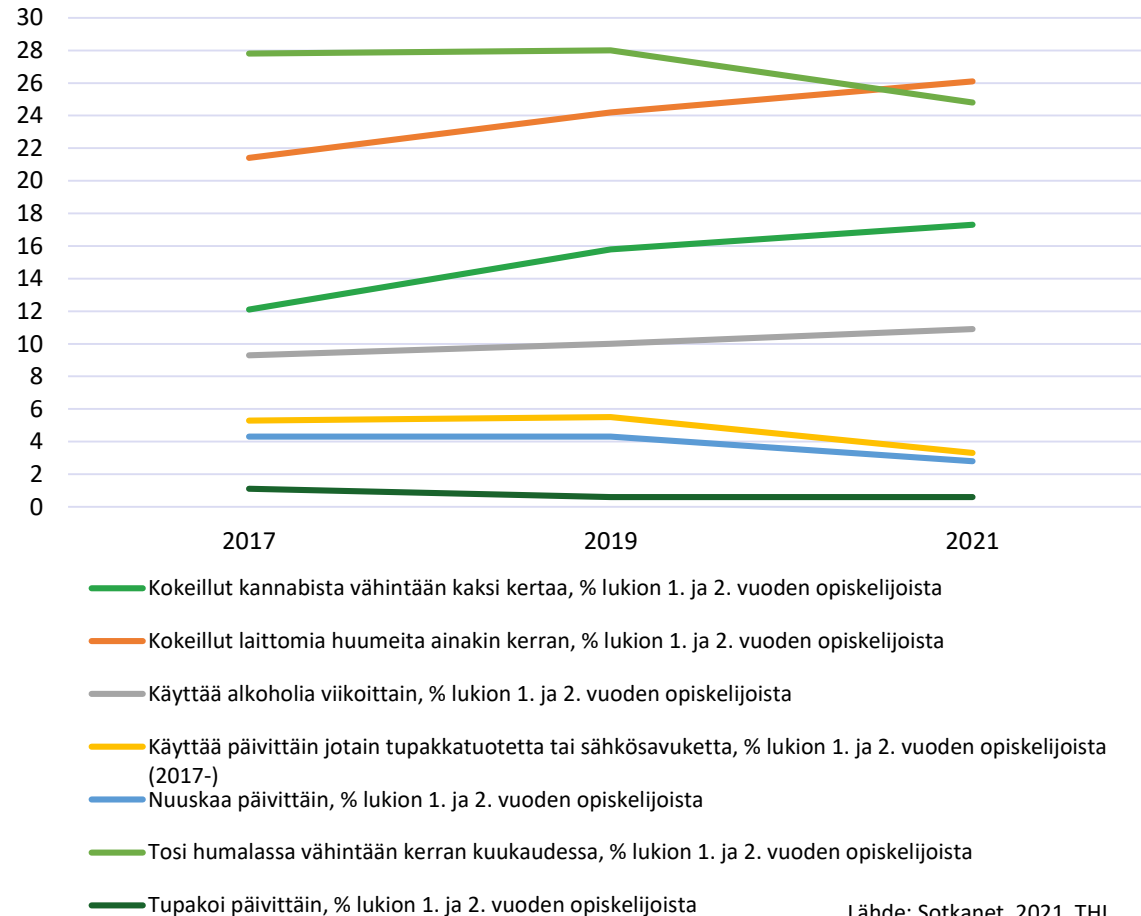
Kouluterveyskysely
2021

Lähde: Sotkanet, 2021, THL

- Kauniaisissa raittiiden yläkoululaisten poikien osuus on tyttöjen osuutta suurempi ensi kertaa sitten vuoden 2013. Raittiiden tyttöjen osuus (51%) on laskenut, mutta raittiiden poikien osuus (57%) on kasvanut. Alkoholin viikoittainen käyttäminen ja kuukausittainen humalassa oleminen on laskenut pojilla vuodesta 2019, tytöillä se on pysynyt lähes ennallaan.
- Kauniaislaiset nuoret suhtautuvat päihteisiin myönteisemmin kuin vertailukuntien nuoret. Suurempi osa hyväksyy ikäisillään kannabiksen polttamisen, tupakoinnin, sähkösavukkeen käytön, nuuskaamisen ja alkoholin juomisen.
- Tyttöjen kannabiskokeilut ovat lisääntyneet samalla, kun poikien kannabiskokeilut ovat vähentyneet. Tytöillä nousua vuodesta 2017 vuoteen 2021 on jopa 7 %-yksikköä.
- Yläkoululaiset myös hankkivat vertailukuntia enemmän alkoholia omasta perhepiiristä (57%) ja arvioivat omalla paikkakunnalla huumeiden hankkimisen olevan vertailukuntia helpompaa.

Päihteet, lukio

Lähde: Sotkanet, 2021, THL

- Alkoholin käyttö on lukiolaisilla laskussa. Lukiolaisten tyttöjen ja poikien raittius on ollut jo vuosia nousussa, vaikkakin tytöillä alkoholin viikoittainen käyttö on noussut vuodesta 2019 vuoteen 2021.
- Tupakointi ja nuuskaaminen lukiolaisilla puolestaan on hyvin vähäistä ja jatkaa vähenemistään vuosittain.
- Lukiolaiset tytöt ovat alkaneet kokeilla kannabista enemmän kuin aikaisempina vuosina. Pojilla kannabiskokeilut puolestaan ovat laskussa. Vuodesta 2017 vuoteen 2021 laittomien huumeiden kokeillut ovat kasvaneet 4 %-yksikköä ja kannabista vähintään kaksi kertaa on kokeillut 6 %-yksikköä enemmän vuonna 2021 kuin vuonna 2017.
- Lukiolaiset myös hankkivat vertailukuntiin nähden enemmän alkoholia perhepiiristään (42%). Yläkoululaisten tapaan myös lukiolaiset arvioivat omalla paikkakunnalla huumeiden hankkimisen olevan helppoa.

Koulut ja päiväkodit, asukastyytyväisyys 2016 ja 2019

Varhaiskasvatus

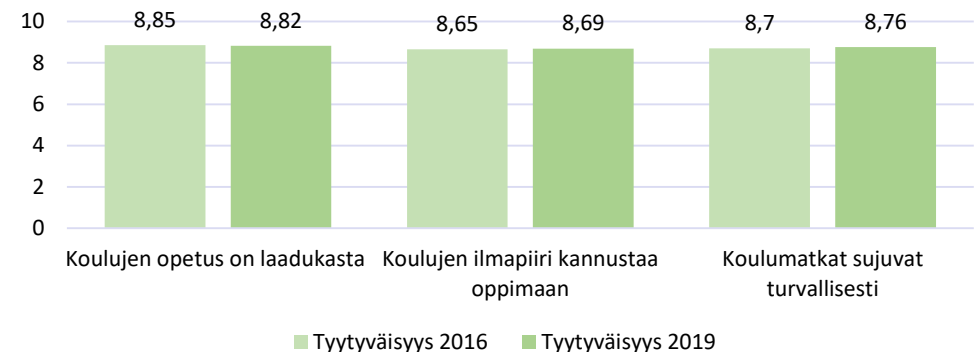
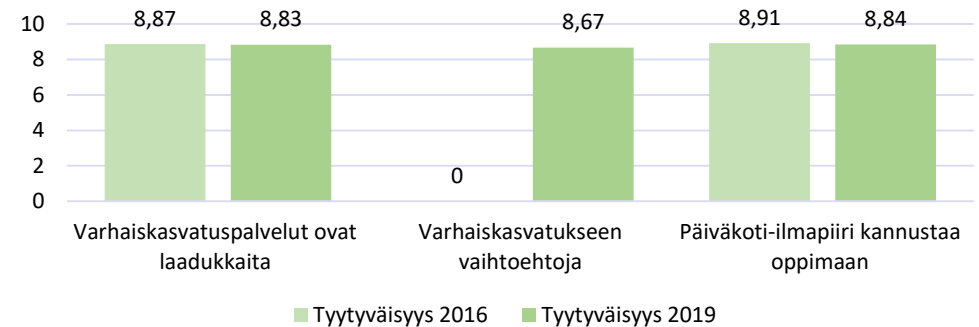
- Varhaiskasvatuksen palveluihin ja päiväkotien ilmapiiriin tyytyväisyystaso on koko vuoden 2019 kyselyn 10 kärjessä, kuten 2016 tutkimuksessaakin.
- Tyytyväisyys näihin palveluihin vastaa hyvin palveluihin liitettyjä odotuksia myös lapsiperheissä.
- Suomen- ja ruotsinkieliset ovat lähes yhtä tyytyväisiä varhaiskasvatukseen.
- Varhaiskasvatuksessa koetaan olevan riittävästi vaihtoehtoja.

Opetustoiminta

- Opetuksen laatu vastaa siihen kohdistuvaa korkeaa odotusarvoa kuten edellisessä kyselyssäkin.
- Tyytyväisyys koulujen ilmapiiriin ja koulumatkojen turvallisuuteen on pysynyt hyvällä tasolla ja siten tärkeys- ja tyytyväisyysapisteiden ero on pysynyt keskimääräistä pienempänä.
- Suomen- ja ruotsinkieliset ovat lähes yhtä tyytyväisiä opetustoimintaan.

Laadukkaat ja yhdenvertaiset peruspalvelut, kuten varhaiskasvatus ja koulut, ovat avaintekijöitä eriarvoisuuden ja syrjäytymisen ehkäisyssä.

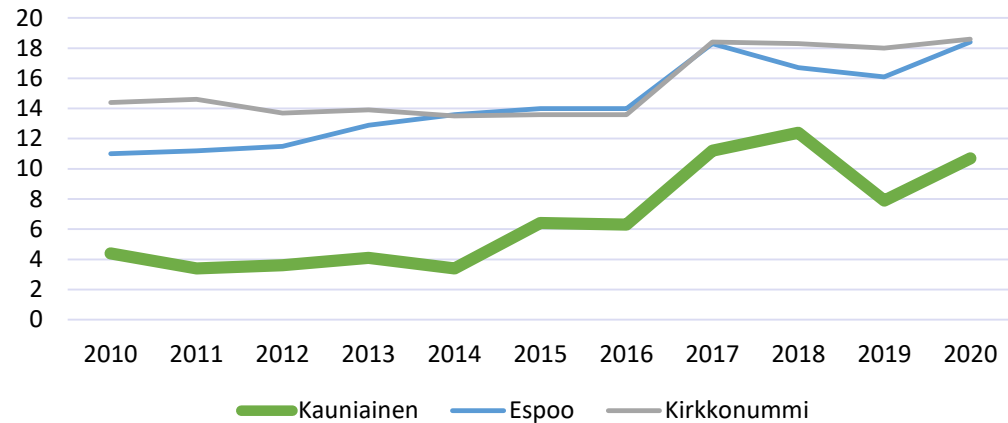
Asukastyytyväisyys 2016 ja 2019

Lähde: Asukastyytyväisyyskysely, Intervox Research Oy, 2019

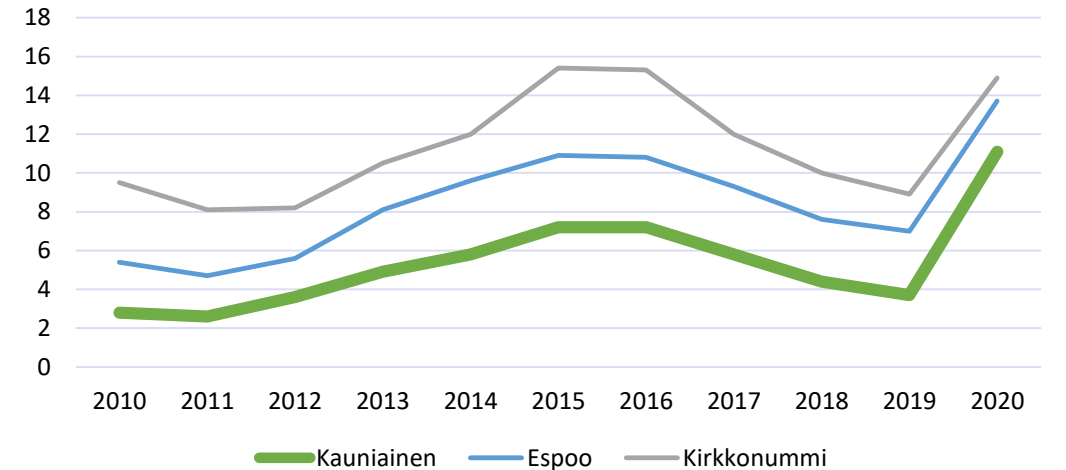
Nuorisotakuu

**Toimeentulotukea saaneet 18-24-vuotiaat,
% vastaavan ikäisestä väestöstä**

Lähde: Sotkanet, 2021, THL

**Nuorisotyöttömät,
% 18-24-vuotiaasta työvoimasta**

Lähde: Sotkanet, 2021, THL

- Ennen pandemia-aikaa tilanne näytti ”0 % nuorisotyöttömyystavoitteen” osalta todella hyvältä, kun TE-palveluiden listoilla olevia nuoria oli vuoden 2019 lopussa vain 5.
- Tämä tilanne muuttui radikaalisti pandemian alettua. Pandemia-aika on tutkitusti kurittanut nuorten hyvinvointia laajasti. Tämä kehitys näkyy myös alle 25-vuotiaiden kauniaislaisten työttömien määrässä, joka TE-palveluilla on tiedossaan.
- Tämä ei kuitenkaan kerro koko totuutta syrjäytyneiden tai syrjäytymisvaarassa olevien nuorten tilanteesta, sillä se ryhmä johon etsivä nuorisotyö ensikädessä on yhteydessä, ovat ne nuoret, jotka eivät näy edes TE-palveluiden asiakaslistoissa. Niiden nuorten määrää on mahdotonta tietää, mutta tavoitteena on, että nämä nuoret löydetään ja saadaan palveluiden piiriin.
- Nuorisotakuumallin mukaista työtä on tehty yhteistyönä sosiaalipalveluiden ja etsivän nuorisotyön välillä jo vuosia. Toiveena on, että tämä hyväksi havaittu yhteistyön muoto saa jatkoa myös tulevaisuudessa, sillä nuorten hyvinvointia tulisi nyt priorisoida.

4. Työikäiset

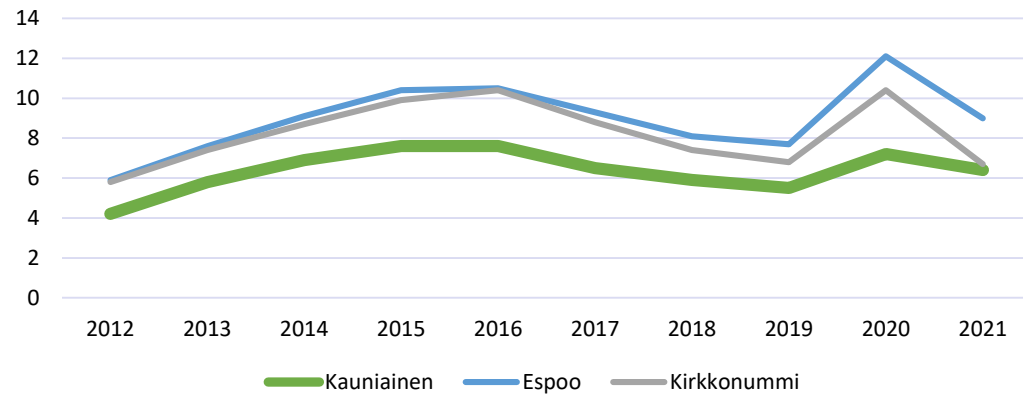
“Overall a beautiful and peaceful place to live! :)”

Lähde: Asiakaskommentit, Asukastyytyväisyyskysely, Intervox Reserch Oy, 2019

Työttömät, määrä ja %-osuus työvoimasta

Työttömät, % työvoimasta

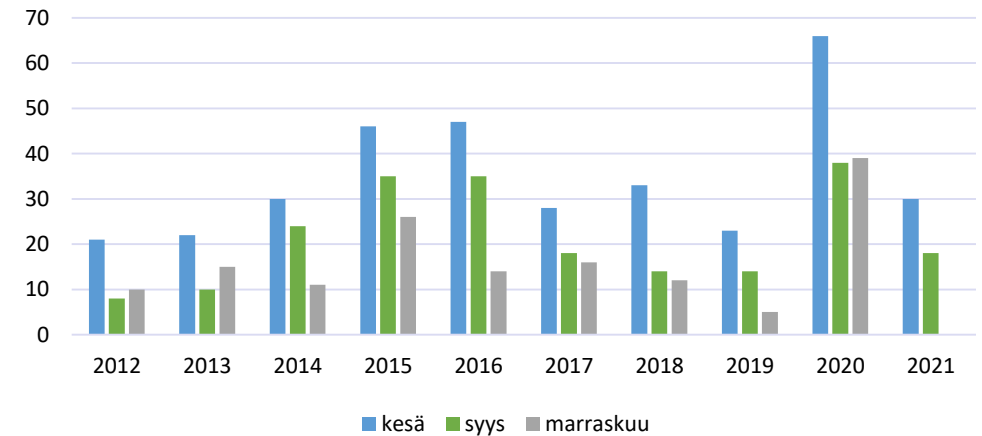
Lähde: TEM/Työnvälitystilasto, kuutio 1280 ja 1207

Työttömien määrä ja työttömien työnhakijoiden osuus, lkm ja % työvoimasta, Kauniainen

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
lkm	160	225	272	310	327	278	251	245	324	284
%	4,2	5,8	6,9	7,6	7,6	6,5	5,9	5,5	7,2	6,4

Lähde: TEM/Työnvälitystilasto, kuutio 1280 ja 1207; Ely-keskus, 2021; Sotkanet, 2021, THL

Alle 25-vuotiaiden kauniaislaisten työttömyys, lkm

Lähde: TEM/Työnvälitystilasto, kuutio 1280 ja 1207

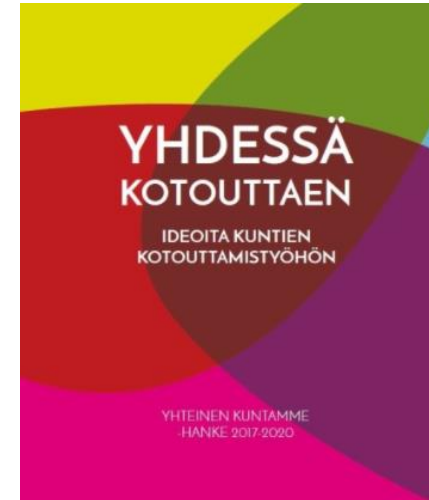
Nuorten työttömyys oli ennätyksellisen alhainen marraskuussa 2019, mutta koronapandemian seurauksena ennätyksellisen korkea kesäkuussa 2020.

Lähde: ELY-keskus

Kotouttamisen edistäminen

Kotouttamispalveluiden piiriin Kauniaisiin muuttaneet henkilöt, lkm	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kiintiöpakolaiset	10	10	13	0	0	0
Turvapaikanhakijat/ itsenäisesti muuttaneet	6	26	7	12	31	65
Perheenyhdistämisen kautta muuttaneet	0	2	2	12	6	4
Yhteensä	16	38	22	25	37	69

- Valtion maksamien laskennallisten korvausten piirissä (korvausaika on 4 vuotta kiintiössä tulleista henkilöistä ja 3 vuotta turvapaikkamenettelyn kautta tulleista henkilöistä) oli 69 henkilöä vuonna 2017. Tämän jälkeen ei ELY-keskuksen kanssa tehdyn sopimuksen mukaista vuosittaista 10 pakolaisen kiintiötä ole Kauniaisille tarjottu kotoutettaviksi.
- Maahanmuuttajien määrä on muualta Suomesta kotouttamisajan päätyttyä Kauniaisiin muuttaneiden osalta kasvava ollen 10-20 henkilön suuruusluokkaa vuosittain. Itsenäisesti Kauniaisiin muutti jopa **65 henkilöä vuonna 2020**.
- Kauniaisissa on hyvät edellytykset tukea lapsiperheiden ja nuorten kotoutumista molemmilla kotimaisilla kielillä. Mäntymäen kouluun on perustettu valmistava luokka maahanmuuttajataustaisille nuorille jo vuonna 2015.

Kauniaisten ja Kirkkonummen yhteisen hankkeen (2017-20) tuloksena syntynyt kirja Yhdessä kotouttaen.

- Pakolaisten kotoutuminen ja aktiivinen kuntalaisuus
 - Henkilöstö osaa kohdata pakolaisia
 - Yhteistyö järjestöjen kanssa
- Vuosina 2017-2020 hankkeessa kehitettiin henkilökunnan osaamista maahanmuuttajien tarpeiden tunnistamisessa kaupungin palveluissa ja luotiin käytännön monialainen (sote ja siv) yhteistyöryhmä edistämään ja maahanmuuttajien kotouttamista.
 - Seurakunnan, Granin Lähiavun vapaaehtoistyöntekijöiden ja sosiaalipalveluiden palveluita tarjotaan maahanmuuttajille Villa Bredassa Olohuone- ja avoin vastaanotto –toimintana. Koronarajoitusten vuoksi tavoitteen jatkuvuus kuitenkin ontui merkittävästi 2020 alkaen.

5. Ikääntyneet

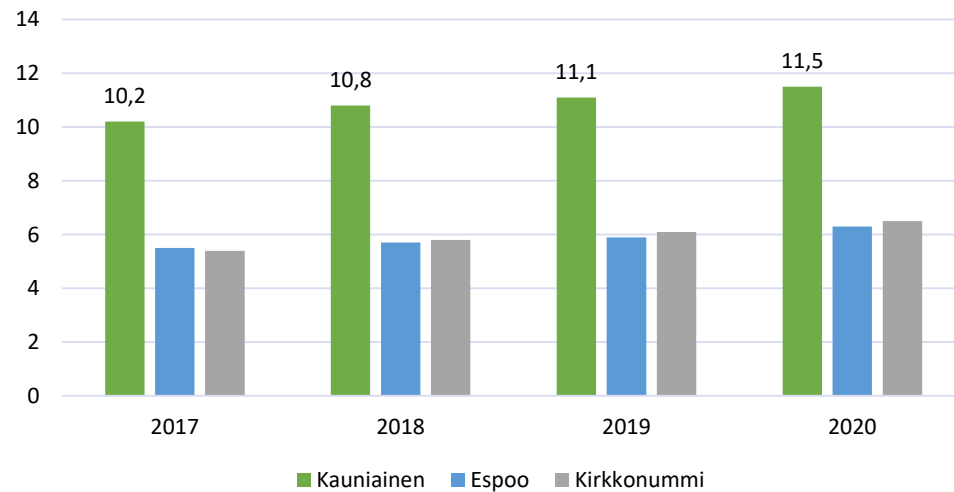
"Ikäihminen pärjää täällä"

Lähde: Asiakaskommentit, Asukastyytyväisyyskysely, Intervox Reserch Oy, 2019

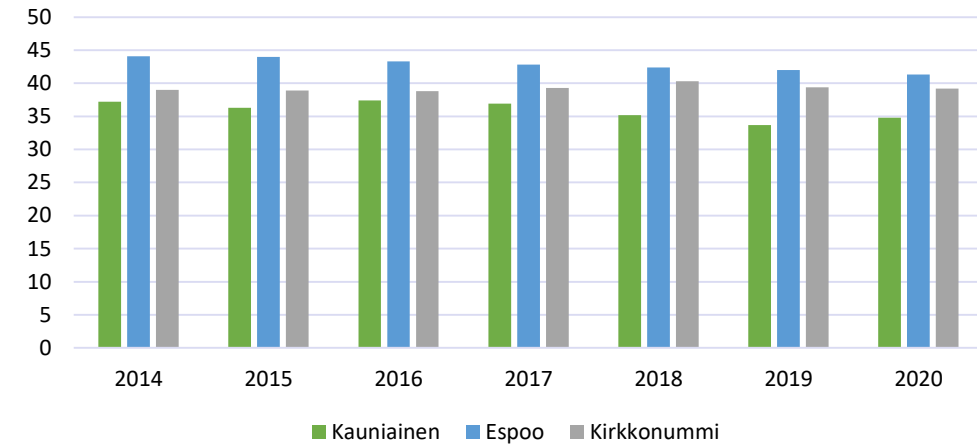
Kauniaisten väestö, 75 vuotta täyttäneet

75 vuotta täyttäneet, % väestöstä

Lähde, Sotkanet, 2021, THL

Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä

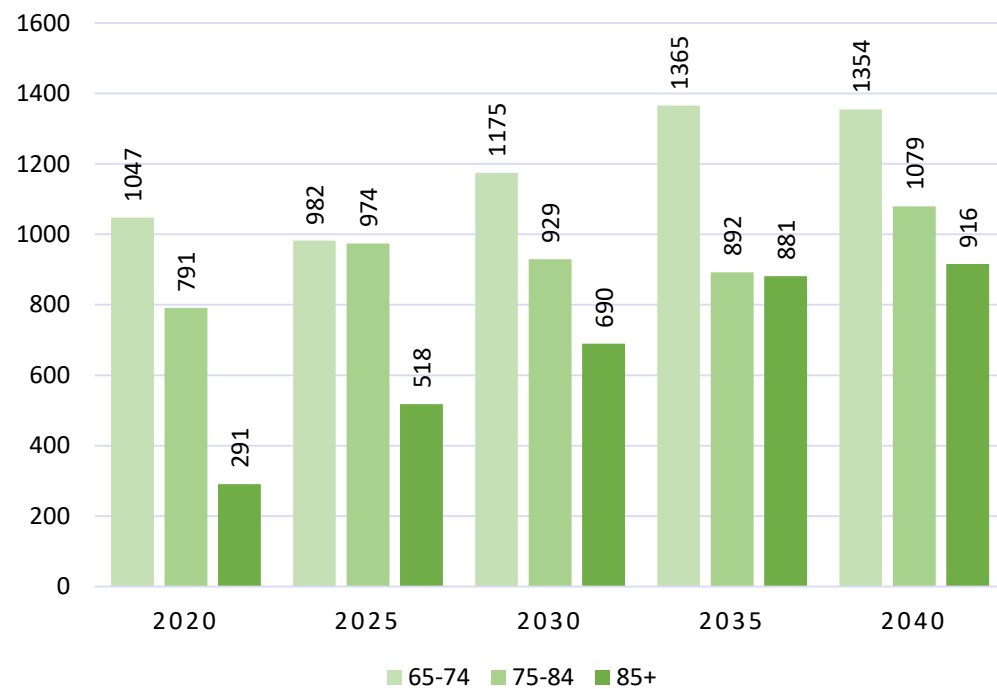

Lähde, Sotkanet, 2021, THL

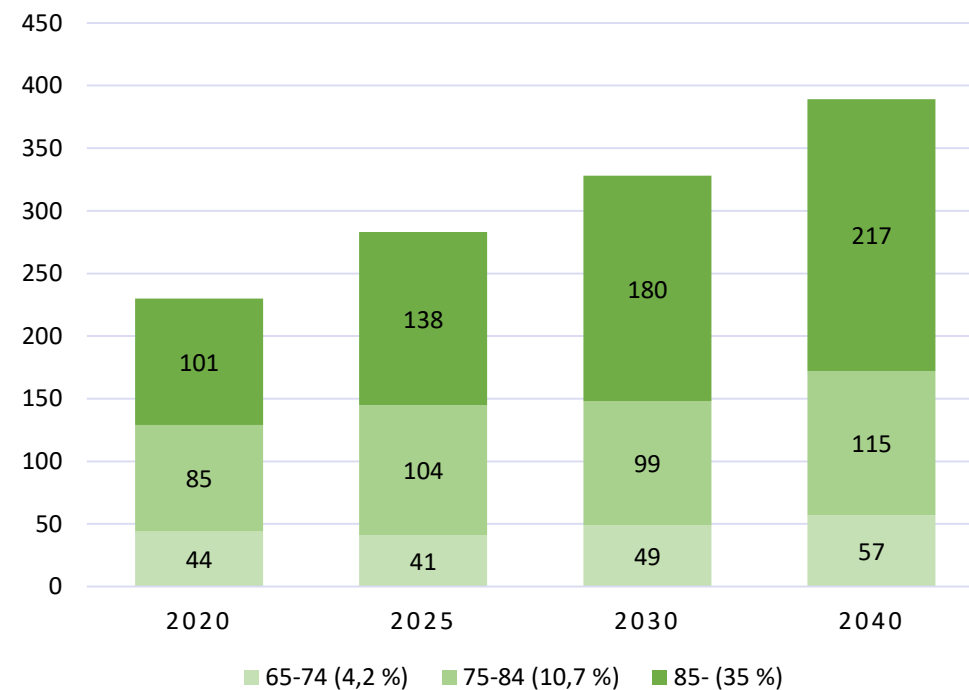
*Yli 75 vuotiaiden osuus väestössä on kasvanut edelleen.
Kauniaisissa on myös suhteellisesti suurempi ikääntyvä väestönosa kuin vertailukunnissa.*

Ikääntyvien määrä Kauniaisissa 2020-2040

65 vuotta täyttäneiden määrä ikäryhmittäin 2020-2040, Kauniainen

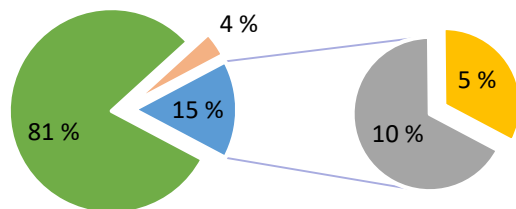
Vaikeasti ja keskivaikeasti muistisairaiden arvioitu määrä Kauniaisissa 2020-2040 esiintyvyyksilukujen (suluissa) perusteella

Lähde: Väestöprojektio, Kaupunkitutkimus 6/2018

Palvelurakenne ja ikääntyneiden toimintakyky

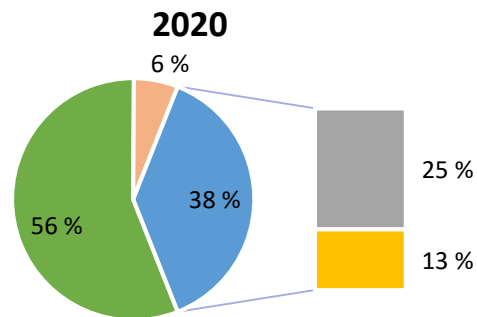
75+-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä saadun palvelun mukaan 2020

- Kotona asuvat, ei säännöllistä tukea tai palvelua
- Omaishoidon tuen hoidettavat
- Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11.olleet
- Tehostetun palveluasumisen asiakkaat 31.12.

Lähde: Sotkanet, 2021, THL

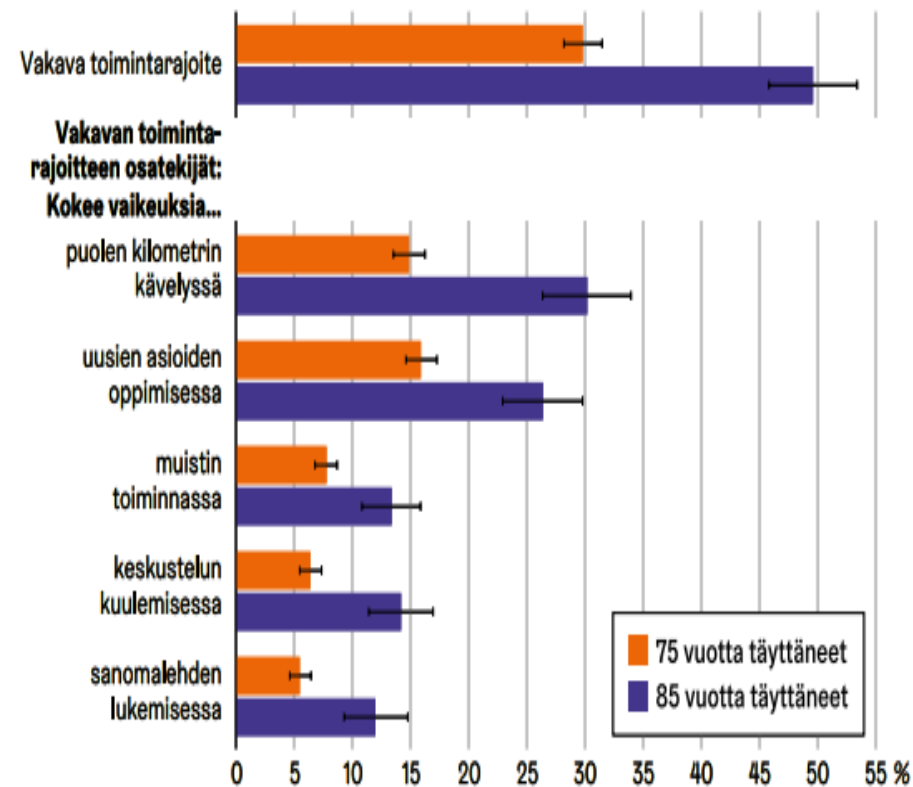
85+-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä saadun palvelun mukaan

- Kotona asuvat, ei säännöllistä tukea tai palvelua
- Omaishoidon tuen hoidettavat
- Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11.olleet
- Tehostetun palveluasumisen piirissä 31.12.

Lähde: Sotkanet, 2021, THL

Kuvio 3.5 Vakavaa toimintarajoitetta ja sen osatekijöitä kokevien osuus (%) 75 vuotta ja 85 vuotta täyttäneistä koko pääkaupunkiseudulla

Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021.

6. Aikuisväestö, hyvinvointi

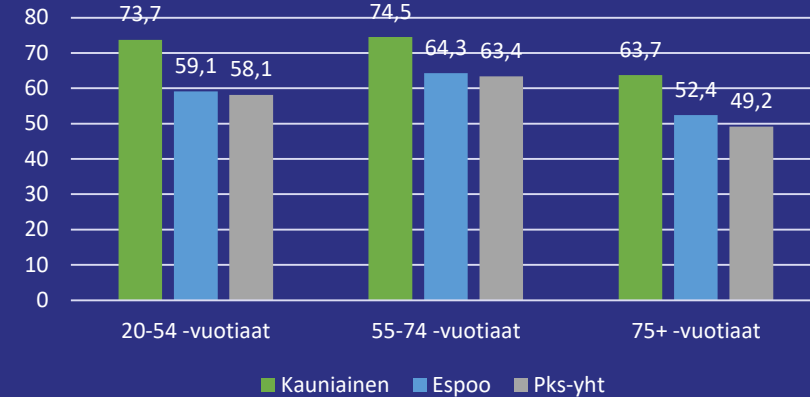
Elämänlaatu ja onnellisuus

Pääkaupunkiseudun hyvinvointitutkimus, 2021; FinSote, 2018, THL

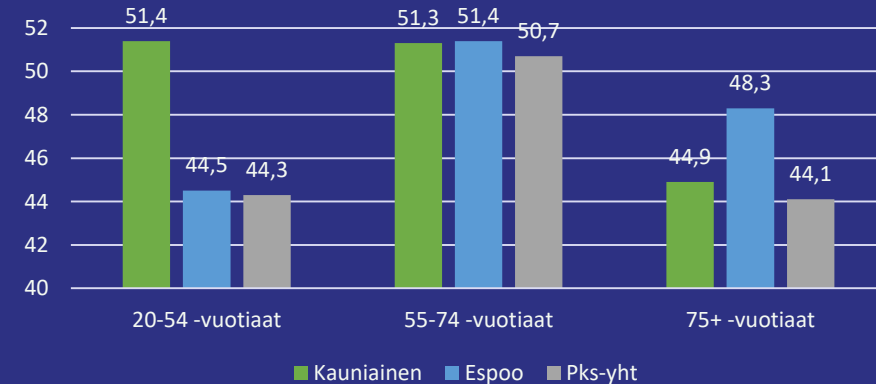
Kokemus omasta hyvinvoinnista vaikuttaa yksilöiden voimavaroihin ja heijastuu elämänlaatuun ja sosiaalisiin suhteisiin ja arjessa pärjäämiseen.

- Kauniaislaiset kokevat elämänlaatunsa keskimäärin hyväksi. Taso on pysynyt pääsääntöisesti samana vuodesta 2018.
- Onnellisuuden kokemus puolestaan on hieman laskenut kaikilla ikäryhmillä vuodesta 2018. Vuonna 2018 Kauniaislaisista 56,3 % arvioi kokevansa itsensä onnelliseksi, kun vuonna 2021 itsensä onnelliseksi arvioi 50,4 %. Suurin vaihtelu on kuitenkin 75+-vuotiailla, joiden onnellisuuden kokemus on laskenut vuodesta 2018-2021 noin 12 prosenttiyksikköä.

Elämänlaatunsa (WHOQOL-8) keskimäärin hyväksi tunteet, % ikäryhmästä

Itsensä suurimman osan aikaa 4 viime viikon aikana onnelliseksi kokeneet, % ikäryhmästä

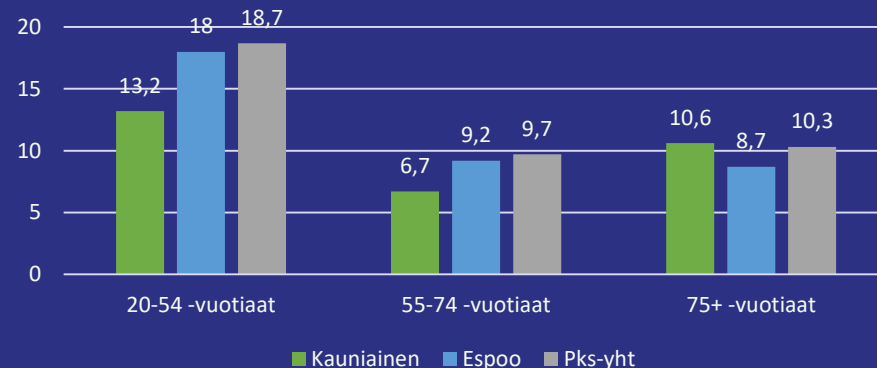

Psyykkinen kuormittuneisuus

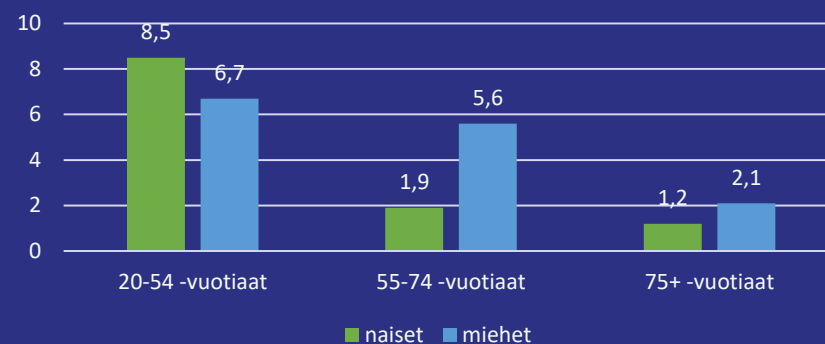
Pääkaupunkiseudun hyvinvointitutkimus, 2021; FinSote, 2018, THL

- Kauniaisissa on pääsääntöisesti vertailukuntia vähemmän psyykkisesti kuormittuneita henkilöitä.
- Poikkeuksena ovat 75+-vuotiaat naiset, joiden tilanne oli jo vuonna 2018 huolestuttava. Heillä raportoitiin vertailukuntia enemmän itsemurha-ajatuksia ja psyykkistä kuormittuneisuutta. 2021 tulosten mukaan tilanne erityisesti 75+-ikäisillä naisilla on edelleen heikentynyt.
- Vuonna 2018 eniten psyykkisesti kuormittuneita olivat 20-54-vuotiaat naiset, mutta vuonna 2021 eniten kuormittuneisuutta on 75+-vuotiailla naisilla.
- Itsemurha-ajatuksia on eniten 20-54-vuotiailla naisilla ja miehillä, mutta suurin vaihtelu sukupuolten välille on 55-74-vuotiailla. 55-74-vuotiaista miehillä 5,6 %:lla on itsemurha-ajatuksia (naiset 1,9 %).

Psyykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus, %

Niiden osuus, joilla on ollut itsemurha-ajatuksia 12 viime kk aikana

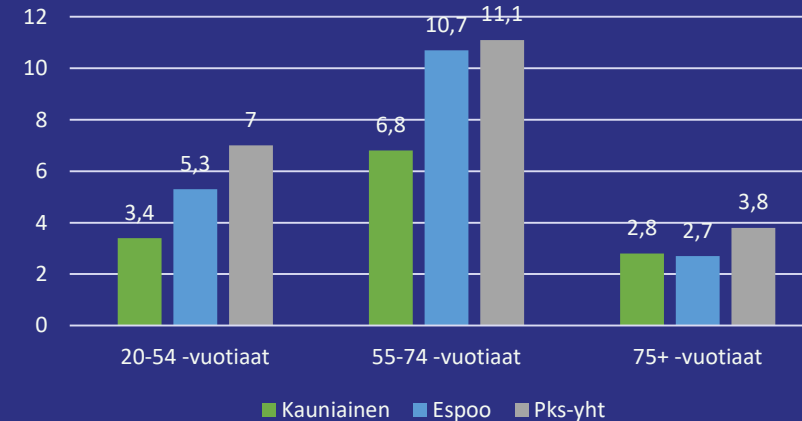

Tupakointi ja päihteet

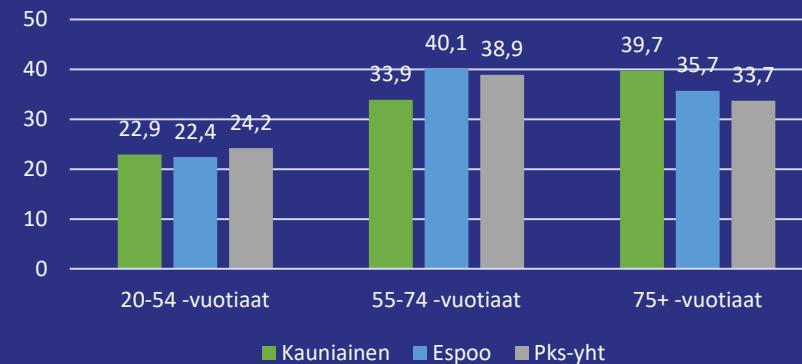
Pääkaupunkiseudun hyvinvointitutkimus, 2021; FinSote, 2018, THL

- Tupakointi Kauniaisissa on hyvin vähäistä aikuisväestössä ja nuorisolla. Päivittäin tupakoivien määrä Kauniaisissa on pysynyt suhteellisen samana vuodesta 2018.
- Alkoholin käyttö Kauniaisissa on osittain huolestuttavaa. 20-74-vuotiailla alkoholin käytön määrä on pysynyt samana vuodesta 2018, mutta 75+-vuotiaiden alkoholin käyttö on noussut noin 8,5 prosenttiyksikköä. Erityisesti alkoholin käyttö on lisääntynyt 75+-vuotiailla naisilla. Alkoholin käyttö 75+-vuotiailla naisilla oli lisääntynyt myös ennen vuotta 2018, joten alkoholin käyttäminen on ollut jo pitkään kasvussa.
- Kauniaisissa 75+-vuotiaista naisista 30 % ja miehistä 52,5 % käyttää liikaa alkoholia. Myös 55-74-vuotiaista miehistä Kauniaisissa 48 % käyttää liikaa alkoholia. Humalahakuinen juominen on Kauniaisissa muuta pääkaupunkiseutua vähäisempää.

Päivittäin tupakoivat, % ikäryhmästä

Alkoholia liikaa käyttävät (AUDIT-C), % ikäryhmästä

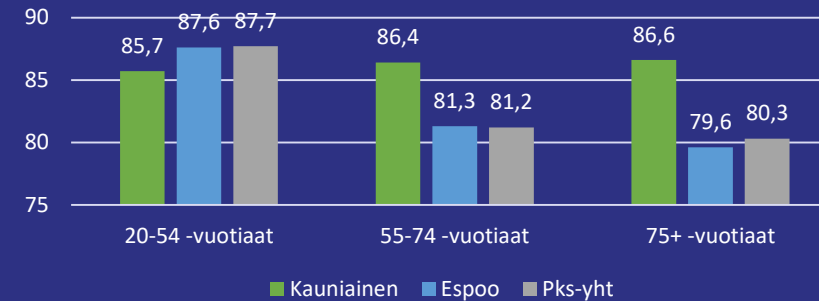

Yhteydenpito ja yksinäisyys

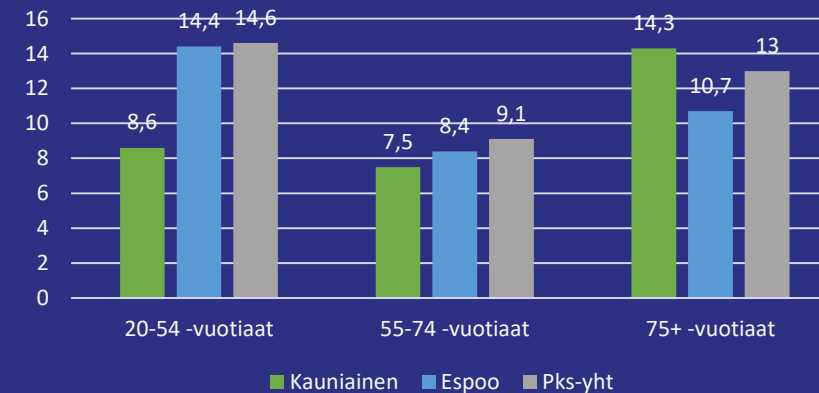
Pääkaupunkiseudun hyvinvointitutkimus, 2021; FinSote, 2018, THL

- Kauniaislaiset pitävät hyvin yhteyttä kotitalouden ulkopuolisiin ystäviin ja sukulaisiin ikäryhmästä riippumatta. Myös kauniaislaiset 75+-vuotiaat pitävät hyvin yhteyttä vähintään kerran viikossa kotitalouden ulkopuolisiin ystäviin ja sukulaisiin toisin kuin muualla pääkaupunkiseudulla.
- Yksinäiseksi tuntevien osuus Kauniaisissa on kasvanut vuodesta 2018 vuoteen 2021. Suurin kasvu on tapahtunut 75+-vuotiailla, joista 7,4 prosenttiyksikköä useampi tuntee itsensä yksinäisemmiksi kuin vuonna 2018. Muilla ikäryhmillä kasvua on tapahtunut noin 2-3 prosenttiyksikköä.

Vähintään kerran vko kotitalouden
ulkopuolisiin ystäviin ja sukulaisiin yhteyttä
pitävät, % ikäryhmästä

Itsensä yksinäiseksi tuntevat, %
ikäryhmästä

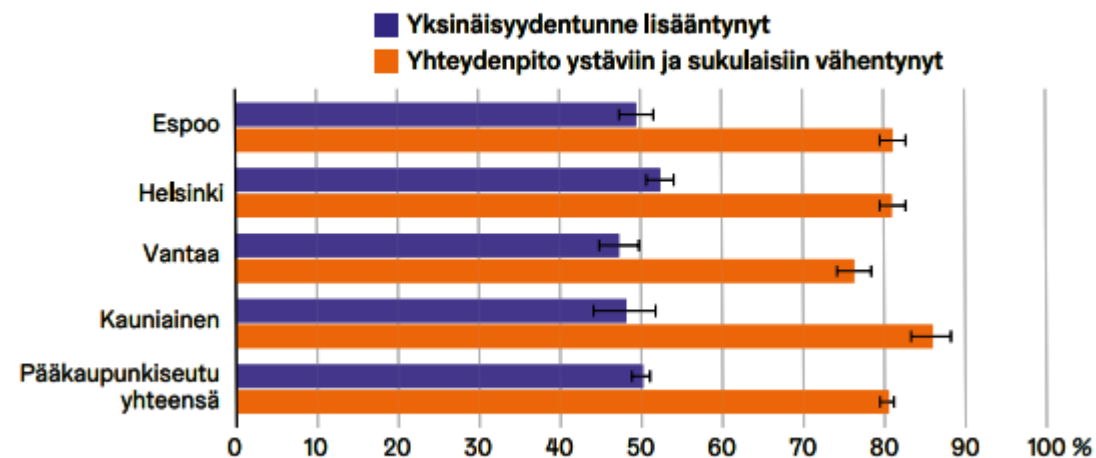
Pääkaupunkiseudun hyvinvointitutkimus 2021

Tulosten mukaan pääkaupunkiseudun asukkaista

- 84 % on tyytyväisiä asuinalueensa olosuhteisiin. Naiset ovat keskimäärin hieman tyytyväisempiä kuin miehet. Kauniaisissa tyytyväisiä oli suhteellisesti eniten (91 %) ja Vantaalla osuus oli hieman pääkaupunkiseudun keskiarvoa pienempi (77 %).
- 59 % kokee elämänlaatunsa keskimäärin hyväksi. 75 vuotta täyttäneiden joukossa osuus jää nuorempia ikäryhmiä pienemmäksi. Kaupunkien välillä osuus vaihteli Kauniaisten 73 %:sta Vantaan 52 %:iin.
- Terveystilansa keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokeneiden osuus on Kauniaisissa 23 %, muualla pääkaupunkiseudulla se on 31-37 %.. Osuus on lisääntynyt 4 vuoden takaisesta (Finsote 2018), mikä liittyy ainakin osittain koronaepidemiaan.
- 16 % on psyykkisesti kuormittunut. Alle 55-vuotiaiden joukossa osuus on selvästi vanhempia ikäryhmiä korkeampi. Kauniaisissa psyykkisesti kuormittuneiden osuus oli pienin, 10,8 %. (75+-vuotiaat miehet 4,9 % ja naiset 15 %).
- 8 % tupakoi päivittäin, Kauniaisissa 4 %. Tupakointi on 55-74-vuotiaiden joukossa yleisempää kuin nuoremmilla tai vanhemmilla ikäryhmillä. Vantaalla tupakoivien osuus on naapurikuntia suurempi (12 %).
- 42 % liikkuu terveys-suositusten mukaan tarpeeksi (Kauniainen 46 %) Miehet saavuttavat terveysliikuntasuositukset naisia useammin ja nuoret ikääntyneitä useammin. Vastaajista 43 %:lla päivittäinen liikunta on vähentynyt koronaepidemian johdosta. Eniten liikunta on vähentynyt 20-54-vuotiailla. Joka viidennen kohdalla päivittäinen liikunta puolestaan on lisääntynyt. Kauniaisissa liikuntaa lisänneitä on eniten ja Vantaalla vähiten.
- 47 % arvioi, että koronaepidemia on lisännyt yksinäisyyden tunnetta. Osuus on naisilla (52 %) miehiä (41 %) suurempi. Kauniaisissa 39 %:lla miehistä koronaepidemia on lisännyt yksinäisyyden tunnetta ja 52 %:lla naisista.
- 19 % (Kauniaisissa 13 %) lääkärin palveluita 12 viime kuukauden aikana tarvinneista tai käyttäneistä arvioi palvelun olevan riittämätöntä. Vastaava osuus hammaslääkärin palveluiden osalta oli 23 % (Kauniaisissa 13 %).

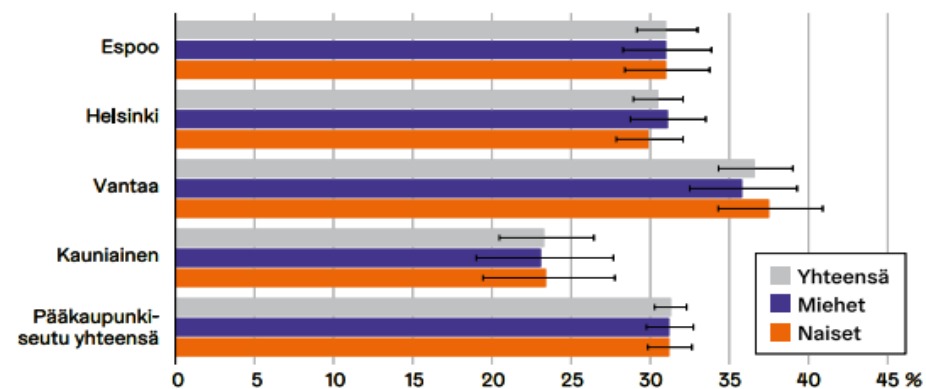
Pääkaupunkiseudun kaupungit tekevät yhteistyössä hyvinvointikyselyn tuloksista myös laajemman julkaisun, jossa asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä tarkastellaan syvemmin. Raportti on julkaistu Kauniaisten kotisivuilla.

Kuvio 10.4. Yksinäisyyden tunteen lisääntyneeksi ja yhteydenpidon ystäviin ja sukulaisiin vähentyneeksi kokeneiden ikävakioidut osuudet (%) koko pääkaupunkiseudulla.

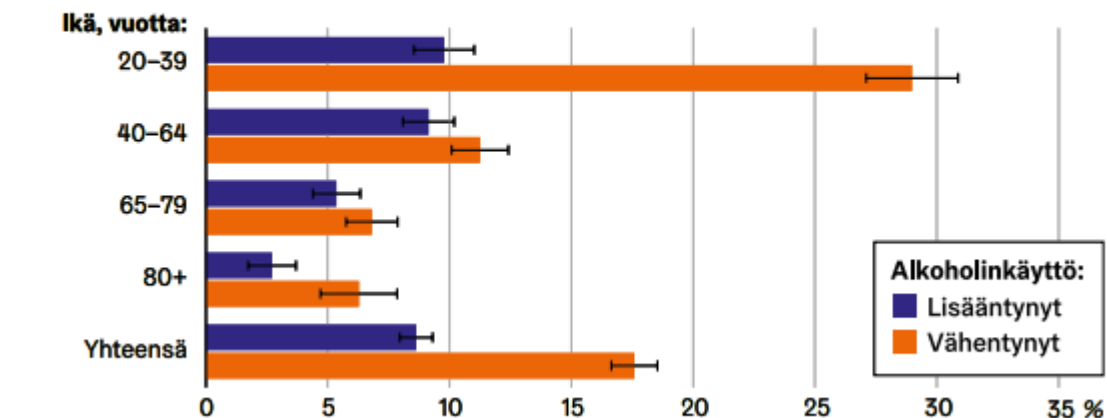
Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021.

Kuvio 3.1 Terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokevien osuus (%) pääkaupunkiseudulla

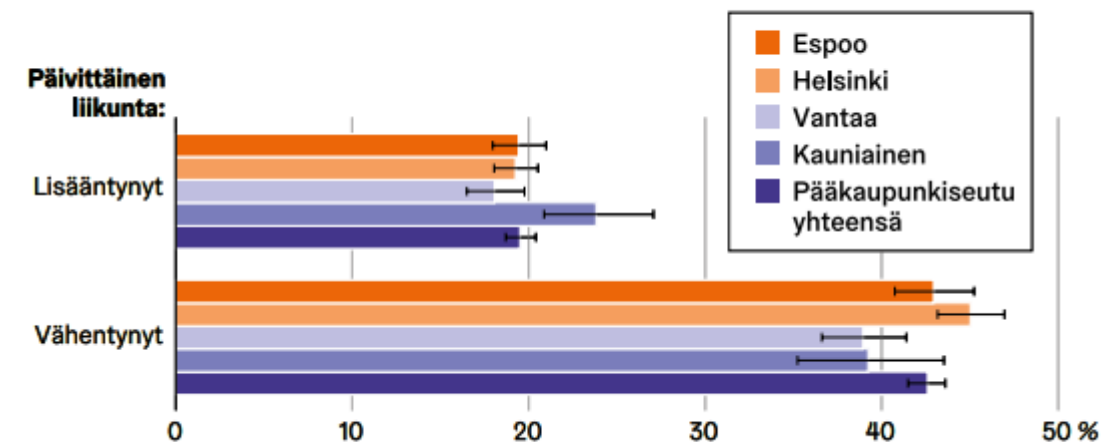
Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021.

Kuvio 5.6 Korona-aikana alkoholinkäyttöään lisänneiden ja vähentäneiden osuus (%) koko pääkaupunkiseudulla ikäryhmittäin

Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021.

Kuvio 6.4. Päivittäistä liikuntaa koronaepidemian aikana lisänneiden tai vähentäneiden ikävakioidut osuudet (%) pääkaupunkiseudulla.

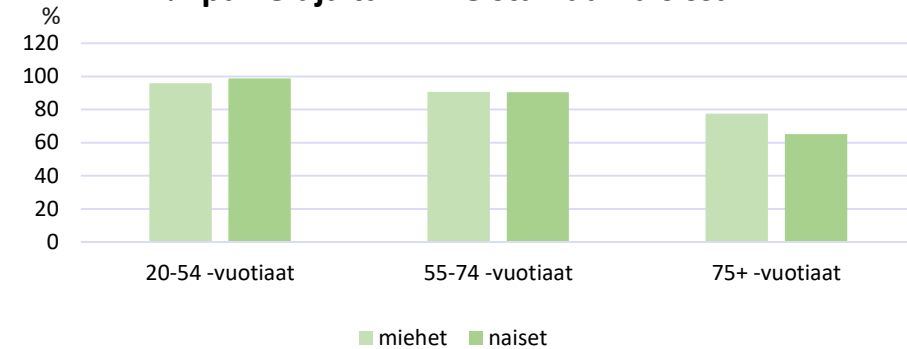

Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021.

Sähköinen asiointi – digipalvelujen käyttö kasvaa

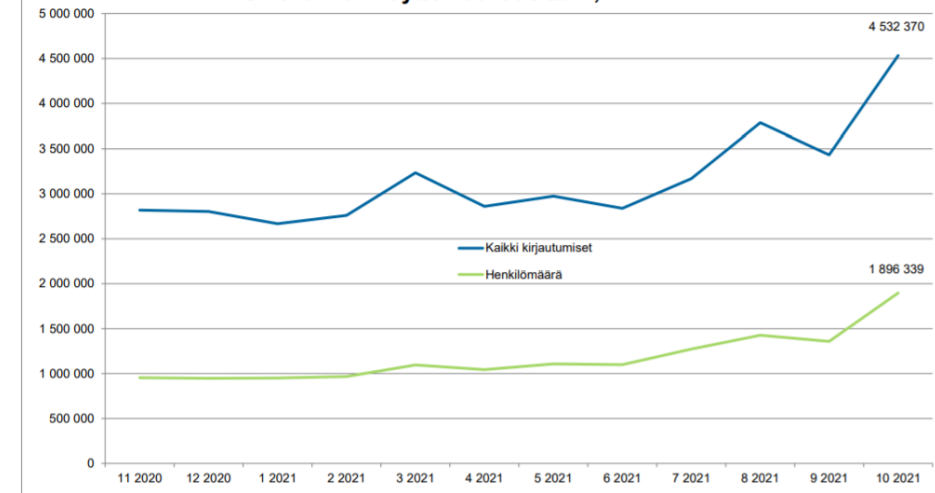
- Vuonna 2021 Kauniaisissa otettiin käyttöön Apotin tarjoama Maisa-asiakasportaali, joka yhdistää sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut yhteen sähköiseen asiointikanavaan. Kauniaisissa on 4 900 Maisa-käyttäjää (1/2022).
- Omakannan käyttö on viimeisen vuoden ajan ollut kasvussa Suomessa koronatestitulosten siivittämänä. Myös Kauniaisissa Omakannan käyttö lisääntyi syys-lokakuun vaihteessa 2021 merkittävästi. Kauniaisissa on 5 200 Omakanta-käyttäjää (12/2020).
- Syksyllä 2021 rakennettiin Granin Digituen kotisivut ja aloitettiin henkilökohtainen digineuvonta kirjastossa.
- Vapaaehtoiset IT-tukihenkilöt ovat toimineet jo vuosia yhteistyössä muun muassa seniorijärjestöjen kanssa antaen kauniaislaisille digitukea. Digitukea tarjotaan lähitukena, etätukena ja myös kuntalaisen kotona.

**Asioinut internetin välityksellä,
% palveluja tarvinneista Kauniaisissa**

Lähde: FinSote, THL, 2018

Omakannan käyttö kuukausittain, viim. 12 kk

Lähde: Kela, 2020

7. Yhteisöllisyys

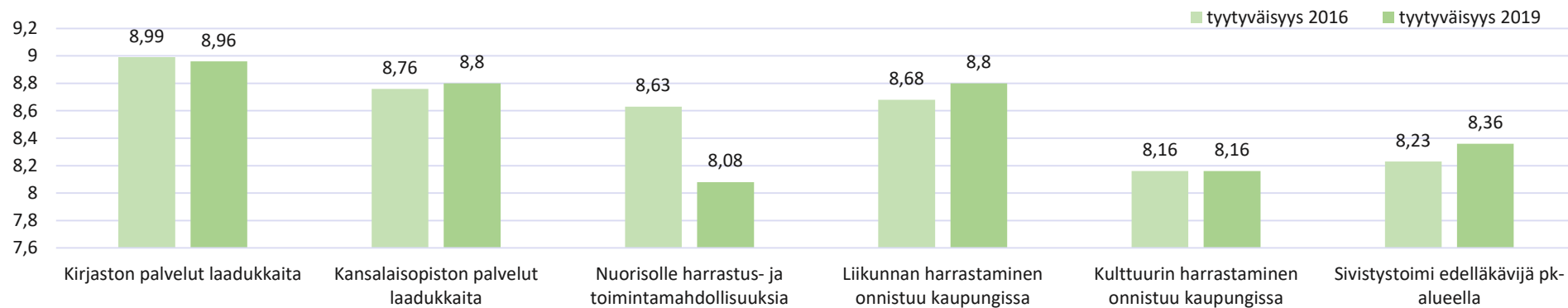
”Ihmisen kokoinen kaupunki, yhteisöllisyys toimii ”

Lähde: Asiakaskommentit, Asukastyytyväisyyskysely, Intervox Reserch Oy, 2019

Yhteisöllisyys, harrastukset ja järjestöt

Asukastyytyväisyyskysely 2016 ja 2019

Lähde: Asukastyytyväisyyskysely, Intervox Reserch Oy, 2019

Harrastusmahdollisuudet kaupungissa ovat hyvät

- Kaupungin tarjoamiin liikunnan ja kulttuurin harrastamisen palveluihin ollaan tyytyväisiä kaikissa asukasryhmissä
- Harrastustoiminta nuorisolle ei vastaa odotuksia; tyytyväisyys on laskenut eniten selvityksessä.

Kirjasto ja kansalaisopisto

- Kirjasto ja kansalaisopisto ovat saaneet selvityksen kärkitason tyytyväisyyspisteet. Palvelujen osalta tyytyväisyys on, kuten edellisessä kyselyssäkin, lähes sama tai korkeampi kuin kysymyksiin kohdistuvat odotusarvot.

Kauniainen on monipuolinen liikuntakaupunki

- Hyvä liikuntapaikkaverkosto mahdollistaa kunto- ja terveysliikunnan sekä seurojen valmennus- ja kilpailutoiminnan kaikkina vuodenaikoina. Liikuntapalvelut luovat edellytykset monipuoliselle liikunnan harjoittamiselle yhteistyössä liikuntaseurojen ja liikuntayhdistysten kesken. Tavoitteena on asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen koko elämänkaaren aikana.
- Liikuntapalvelut kehittää paikallisesti ja alueellisesti yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä ohjattua liikunta-toimintaa.
- 2017-2021 on keskitytty erityisesti matalan kynnyksen liikunnan lisäämiseen ja monipuoliseen ohjattuun liikuntaan. Kauniaisten liikuntapaikkojen käyttöaste on kaikissa tiloissa lähes 100 %.
- Elokuussa 2016 käynnistettiin Liikuntaa ja liikettä Granissa -hanke. Liikuntapalveluiden koordinoiman hankkeen tarkoituksena on edistää liikunnalla laaja-alaisesti maahanmuuttajien kotoutumista. Tavoitteena on luoda lähiseudun toimijoiden kanssa yhteistyössä matalan kynnyksen kannustava ja tasa-arvoinen liikuntaympäristö koko perheelle.
- Kouluterveyskyselyn perusteella Kauniaislaiset nuoret harrastavat aktiivisesti liikuntaa. Kauniaislaisista nuorista lähes 71 % ilmoittaa harrastavansa ohjattua liikuntaa vähintään viikoittain. Omatoimisesti vähintään viikoittain liikuntaa harrastaa 80 % vastaajista.

Uimahallin kävijämäärä, hlöä	
2017	95 036
2018	75 712
2019	103 700
2020	67 514

Lähde: kaupungin omat tilastot, 2021

Viikoittainen harrastus 2021	Perusopetus 4. ja 5. lk	Perusopetus 8. ja 9. lk	Lukio 1. ja 2. vuosi
Kauniainen	94 %	98 %	98 %
Koko maa	86 %	96 %	98 %

Lähde: Kouluterveyskysely, 2021, THL

Kansalaisopiston lapsille suunnattu liikunta, osallistujamäärä hlöä	2018	2019	2020
Lasten uimakoulut	424	411	87
Lasten kesän sporttikurssit	146	172	164

Lähde: kaupungin omat tilastot, 2021

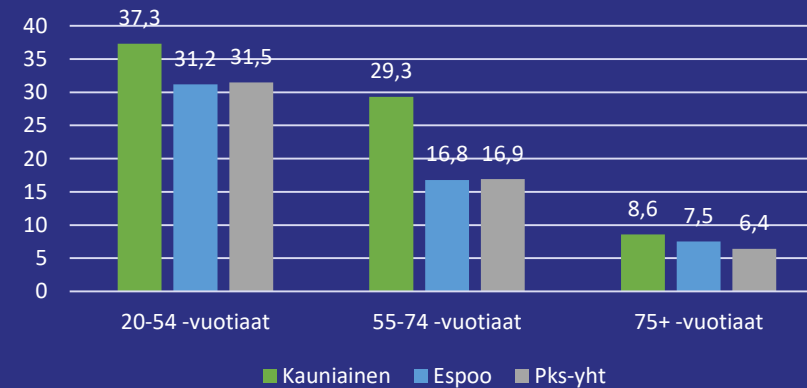
Kauniaisissa liikutaan

Pääkaupunkiseudun hyvinvointitutkimus, 2021; FinSote, 2018, THL

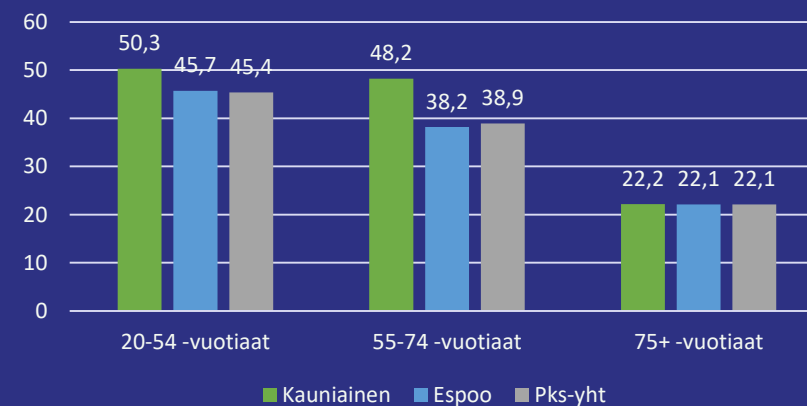
- Kauniaisissa on aina harrastettu paljon liikuntaa. 50 % 20-54-vuotiaista kauniaislaisista liikkuu Terveysliikuntasuosituksen mukaisesti.
- Vuonna 2018 vakituisesti useita tunteja viikossa liikuntaa harrastavia oli noin 50 % kauniaislaisista, mutta vuonna 2021 lukumäärä on laskenut. Tähän on voinut vaikuttaa harrastusmahdollisuudet korona-aikana. Vaikka luku on laskenut vuodesta 2018, niin Kauniaisissa harrastetaan vakituisesti useita tunteja enemmän liikuntaa kuin vertailukunnissa.
- Eniten liikuntaa harrastavat 20-54-vuotiaat.

Liikkuminen lisää mielen hyvinvointia ja liittyy myös muihin hyviin elintapoihin.

Vakituisesti useita tunteja viikossa
vähintään kuntoliikuntaa harrastavat,
% ikäryhmästä

Terveysliikuntasuosituksen mukaan
tarpeeksi liikkuvat, % ikäryhmästä

Kirjasto, kansalaisopisto ja kulttuuripalvelut

- **Kirjastopalvelut** sisältyvät peruspalveluna kunnan hyvinvointipolitiikkaan. Kirjasto tarjoaa kulttuurielämyksiä ja edistää yhteisöllisyyttä konserttien, kirjailijavierailujen, luku- ja kuuntelupiirien, yhteislaulun sekä luentojen ja muiden tapahtumien merkeissä. Omatoimikirjaston käyttöönotolla on saatu tilat ja kokoelmat asiakkaiden käyttöön silloin, kun henkilökunta ei ole paikalla. Tulevaisuuden kirjasto –hankkeen tavoitteena on uudenaikaiset, muunneltavat ja asiakkaiden tarpeet huomioivat asiakastilat sekä kirjastopalvelujen saatavuuden lisääminen entisestään erilaisilla teknologisilla ratkaisuilla. Henkilökohtaisten digiopastusten, digipäivystyksen ja seniorinetti-palvelun avulla kuntalaisia tuetaan ja autetaan erilaisissa älylaitteisiin tai tekniikkaan liittyvissä haasteissa. Lukemaan innostamisessa kirjaston tarjoamaa palvelua laajennettiin erityistukea tarvitseviin lapsiin. Lisäksi järjestettiin muistelumatkoja ikäihmisille yhdessä vanhuspalveluiden kanssa.
- **Kansalaisopiston** tehtävänä on edistää jatkuvaa, koko elämän kestävää omaehtoista oppimista, harrastamista, itsensä kehittämistä ja henkistä kasvua. Kansalaisopiston kurssien osallistujamäärät kasvoivat ennen koronapandemiaa. Suurin aineryhmä on terveys- ja hyvinvointiaiheet kurssit, esim. jumprat ja joogat.
- **Kauniaisten kulttuuripalvelujen** tehtävänä on luoda edellytyksiä taiteen ja kulttuurin tekemiselle ja kokemiselle Kauniaisissa. Kulttuuripalvelut tuottaa itse tai yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa monipuolisia ja laadukkaita kulttuuritapahtumia kuntalaisille. Kulttuuripalvelut luo myös mahdollisuuksia omaehtoiselle toiminnalle ja huolehtii kaupungissa harjoitettavan kulttuuritoiminnan ja taiteen perusopetuksen edistämisestä, tukemisesta ja järjestämisestä. Kulttuuripalvelut järjestää vuositasolla noin 100 tapahtumaa ja kulttuuripalveluiden tiloissa järjestetään lisäksi 100-200 tilaisuutta vuodessa. Kävijämäärät yhteistyössä tuotetuissa ja omissa tapahtumissa ovat noin 5 000 henkilö vuodessa ja muiden järjestämissä tilaisuuksissa noin 10 000 henkilöä vuodessa.

Kirjasto	2017	2018	2019	2020*
Kirjaston kävijämäärä	137 911	130 660	121 435	96 763
Kokonaislainaus	240 720	240 987	244 172	212 502
Tapahtumat	162	154	173	150

Lähde: Kaupungin omat tilastot, 2021
* Kirjaston tilat olivat kokonaan poissa käytöstä 2 kk ja osittain 6 kk pandemian vuoksi

Kansalaisopisto	2018	2019	2020
Kursseille osallistuneet	9 591	9903	8 121

Lähde: Kaupungin omat tilastot, 2021

Kauniaisten musiikkiopisto ja kuvataidekoulu

- **Kauniaisten musiikkiopisto** antaa taiteen perusopetusta musiikin laajassa oppimäärässä. Oppilasmäärä on pysynyt suhteellisen samana noin 400 oppilaassa ja vuosittain oppilaita hakeutuu opintoihin noin 100.
- Musiikkiopiston suurin harrastajaikäryhmä on 11-15-vuotiaat. Suositumpien soittimia ovat piano ja viulu sekä pop/jazz-laulu. Musiikkiopistossa voi opiskella kaikkia soittimia ja mm. kiinnostus matalien vaskien opiskeluun on kasvanut.
- Musiikkiopisto tekee läheistä yhteistyötä kaupungin toimijoiden kanssa ja siten vahvistaa taiteen tuomaa hyvinvointia kaupungissa. Musiikin harrastamisen sekä lasten mahdollisuus esiintymiseen koetaan tärkeäksi lapsen ja nuoren kehittymistä tukevaksi tekijäksi.
- Erityisesti vanhemmat arvostavat soittotaidon lisäksi musiikin avulla saatavaa luovuuden kehittymistä, identiteetin vahvistumista, yhteisöllisyyden kokemista sekä musiikin terapeuttista vaikutusta.

Lähde: Kauniaisten musiikkiopisto

Kuvataidekoulu	2017	2018	2019	2020
Taiteen perusopetuksen oppilasmäärät	177	172	211	187

- **Kuvataidekoulu** toteuttaa taidekasvatusta ja taideopetusta täydentävänä oppilaitoksena varhaiskasvatuksessa ja peruskouluissa.
- 2018 Suomen vanhin kuvataidekoulu: Kauniaisten kuvataidekoulu täytti 40 vuotta. Samalla julkaistiin koulun 40-vuotishistoriikki.
- Kauniaisissa kuvataidetta opiskelee n. 10 % 5-19-vuotiaista kauniaislaisista lapsista ja nuorista. Tämä on merkittävä määrä, kun lähikunnissa vastaava luku on 2-4 %.

Osallisuus

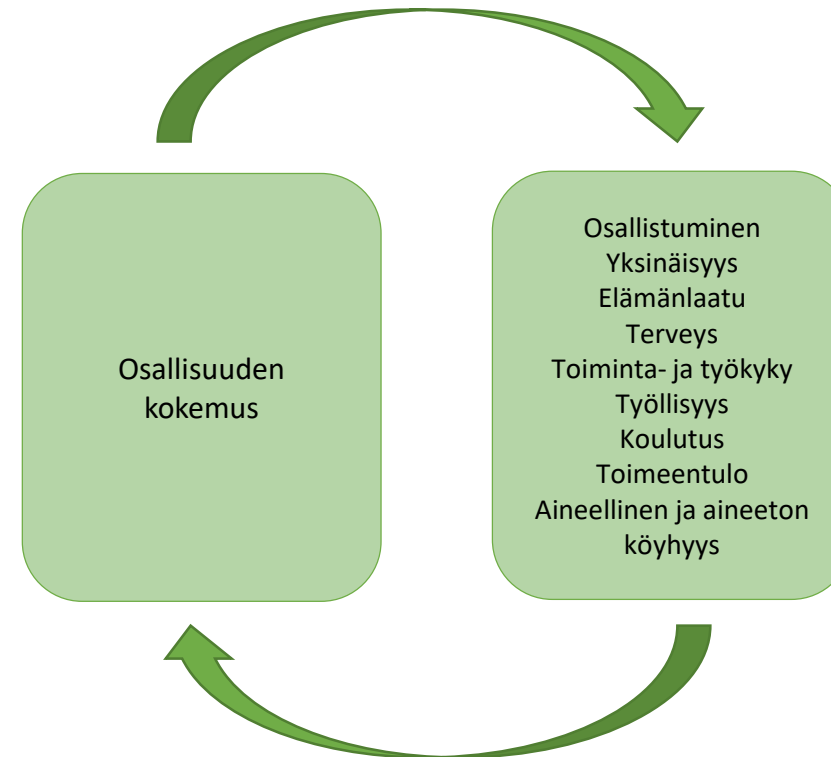
Osallisuuden kokemuksella on vahvoja yhteyksiä

- terveyteen
- toimeentuloon
- työttömyyden kestoon
- yksinäisyyteen
- tulevaisuuden suunnitteluun
- psyykkiseen kuormittuneisuuteen

Matala osallisuuden kokemus viittaa siihen, että henkilö on syrjäytymisvaarassa tai kokee itsensä syrjäytetyksi. Syrjäytyminen on yksi suurimmista sisäisistä turvallisuusriskeistä.

Osallisuus tarkoittaa yhteyttä muihin ihmisiin ja kykyä osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan. Osallisuuden kokemus on Kauniaisissa huomattavasti muita pääkaupunki-Seudun kaupunkeja suurempaa. Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointitutkimus 2021

Osallisuuden kokemuksen vuorovaikutus muihin ilmiöihin

Lähde: Osallisuusindikaattori mittaa osallisuuden kokemusta, THL

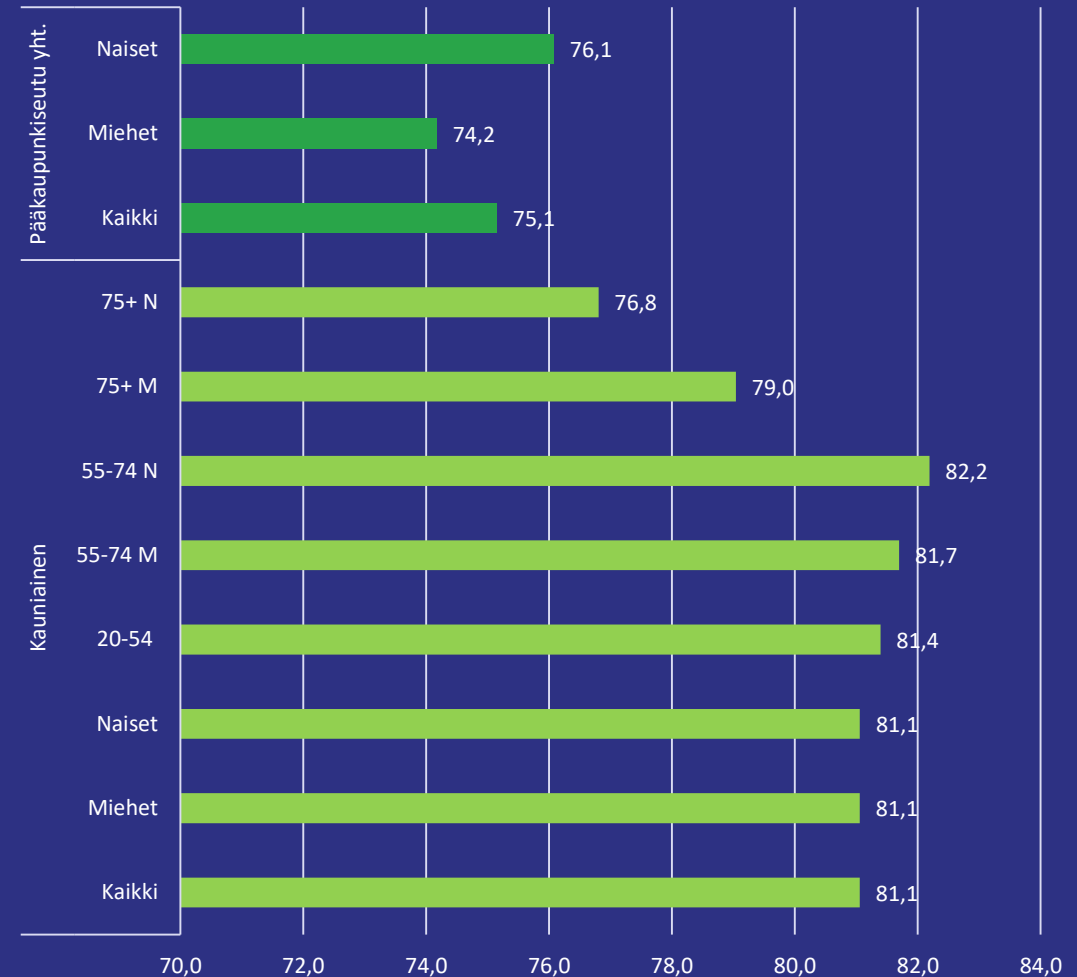
Osallisuusindikaattori

Pääkaupunkiseudun hyvinvointitutkimus, 2021; FinSote, 2018, THL

Osallisuusindikaattori kartoittaa mm. sitä, kokeeko vastaaja päivittäiset tekemisensä merkityksellisiksi, pystyykö hän vaikuttamaan asioihin ja kuuluko hän itselleen tärkeään yhteisöön.

Osallisuusindikaattorin väittämät ovat:

- tunnen, että päivittäiset tekemiseni ovat merkityksellisiä
- saan myönteistä palautetta tekemisistäni
- kuulun itselleni tärkeään ryhmään tai yhteisöön
- olen tarpeellinen muille ihmisille
- pystyn vaikuttamaan oman elämäni kulkuun
- tunnen, että elämälläni on tarkoitus
- pystyn tavoittelemaan minulle tärkeitä asioita
- saan itse apua silloin, kun sitä todella tarvitsen
- koen, että minuun luotetaan
- pystyn vaikuttamaan joihinkin elinympäristöni asioihin.

Tieto-osallisuus

Tieto-osallisuus liittyy kuntalaisten kuulemiseen ja kyselyihin vastaamiseen.

- Kuntalaisaloitteiden aiheet liittyvät useimmiten liikenneturvallisuuteen kuten liikennevaloihin, hidasteisiin ja pysäköintiin sekä urheilu- ja vapaa-ajantoiminnan tilojen ja mahdollisuuksien lisäämiseen ja parantamiseen. Myös ikäihmisten palvelujen kehittämistä koskevia kuntalaispalautteita on jätetty.
- Kauniaislaiset voivat lähettää palautetta kunnalle nettisivujen kautta Kaupungin kirjaamoon. Palaute ohjataan palautteen alasta vastaavalle viranhaltijalle, joka vastaa suoraan kuntalaisen palautteeseen. Palautekanavan kautta saadun palautteen tilastointi on aloitettu 1.5.2015.
- Palautteita ja toimenpide-ehdotuksia tulee vuosittain noin 200. Palaute koskee yleisimmin katujen kunnossapitoa ja lumenaurasta sekä tievalojen riittämättömyyttä.
- Kuntalaiset ovat myös suoraan yhteydessä viranhaltijoihin sekä antavat palautetta kotisivujen React&Share- ja toimipisteiden Happy-Or-Not-kyselyjen kautta.

Mieluisimpia tapoja osallistua kaupungin toimintaan kuntalaisten mielestä ovat

1. Kyselyihin vastaaminen
2. Äänestys, talkoot, yhteisöllisyys

Lähde: Strategiakysely 10/2020

	Valtuustoaloitteet	Kuntalaisaloitteet
2017	18	15
2018	13	11
2019	11	11
2020	11	7

Lähde: Kaupungin omat tilastot, 2021

Kaupungin kirjaamoon tulleet palautteet	2018	2019	2020	2021
Yhteensä	180	211	205	197

Lähde: Kaupungin omat tilastot, 2021

Pienen kunnan etu on matalan kynnyksen osallistuminen, helppo yhteys päättäjiin. Säilytetään se. Kaupungin aktiivisuus Facebookissa on hyvä.

Lähde: Strategiakysely 10/2020

Suunnitteluosallisuus, vaikuttaminen

Suunnitteluosallisuus turvaa kuntalaisille oikeuden saada tietoa ajankohtaisista hankkeista ja osallistua kunnallisiin suunnitteluprosesseihin.

Kuntalaisille on tarjottu mahdollisuuksia osallistua palveluiden suunnitteluun ja strategian työstämiseen

- Kulttuuriohjelman valmisteluun osallistuminen 2020
- Ikäohjelman valmisteluun osallistuminen 8.12.2020
- Kaupunkistrategian työstämiseen osallistui 363 kuntalaista 10/2021 ja strategialuonnoksen kommentointi jatkuu 2022. Kyselyn tuloksia hyödynnetään valtuuston seminaareissa ja strategian painopisteiden valinnassa.
- Osallistuvaan budjetointiin on vuosina 2019-2021 osallistunut kiitettävä määrä kuntalaisia. Kymmenistä ehdotuksista on valittu muutama vaihtoehto äänestykseen ja eniten ääniä saanut vaihtoehto on toteutettu. Soutuveneet Gallträskille, ulkoliikuntavälineet keskusurheilukentälle sekä rahallinen tuki KOLE ry:lle ovat osallistuvan budjetoinnin tuloksia.

Vaikuttamiselimet

- Kauniaisissa toimii vanhusneuvosto, vammaisneuvosto ja nuorisovaltuusto.

Äänestysprosentti	Kauniainen	Koko Suomi
Presidentinvaalit 2018	75,2 %	69,9 %
Europarlamenttivaalit 2019	63,6 %	40,8 %
Eduskuntavaalit 2019	84,9 %	72,1 %
Kuntavaalit 2021	73,1 %	55,1 %

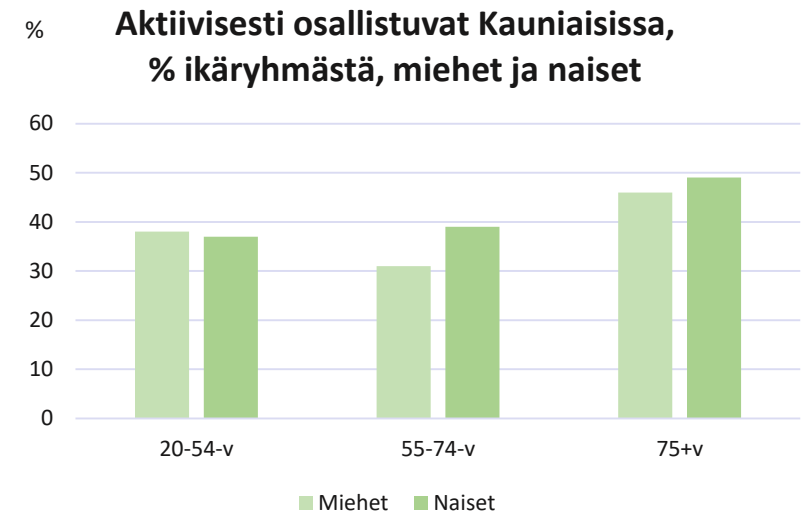
Lähde: YLE ja Tilastokeskus

- Kauniaisissa kuntalaisten äänestysaktiivisuus on perinteisesti ollut korkealla tasolla. Äänestysaktiivisuus on Kauniaisissa selkeästi maan keskiarvon yläpuolella.
- Kaupunginvaltuustossa on 35 jäsentä, jotka edustavat viittä poliittista ryhmittymää. Valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä strategisesta päätöksenteosta ja on korkein päättävä elin.
- Kaupunki pyrkii tiedottamisella tavoittamaan kuntalaiset kaupungin päätöksentekoon liittyvissä asioissa ja rohkaisemaan kuntalaisia osallistumaan päätöksentekoon.
- GraniDialog-osallisuusapplikaatiota pilotoitiin vuosina 2018-2020 ja kaupungin kotisivut uudistettiin 6/2021.

Toimintaosallisuus

Toimintaosallisuus liitetään kuntalaisten omaan toimintaan elinympäristössään.

- Kauniaisten seniorijärjestöt toimivat aktiivisesti. KSS ry:ssä on 450 jäsentä ja GPS:ssä 600 jäsentä (2021).
- Granin Lähiapu ry pyrkii toiminnallaan ehkäisemään kriisejä, yksinäisyyttä ja syrjäytymistä. Järjestö välittää vapaaehtoisia auttamaan ja tukemaan kaiken ikäisiä. Kohderyhmää ovat mm lapsiperheet ja yksinäiset sekä maahanmuuttajat ja omaishoitajat ja ikäihmiset. Granin Lähiapu on kauniaislaisten tukiverkosto, kun arkeen tarvitaan apua.
- Vuonna 2019 Granin Lähiapu ry jakaantui kahteen yhdistykseen, Granin Lähiapuun ja GraniHelpiin. Granin Lähiapu koordinoi Kauniaisissa vapaaehtoistoimintaa ja GraniHelp myy palveluja kuten siivousta, lasten hoitoa ja pihatöiden tekijöitä
- Sosiaali- ja terveystoimi toimii yhteistyössä Granin lähiavun kanssa muun muassa kotouttamispalvelujen järjestämisessä ja kehittämisessä. Granin lähiapu järjestää vapaaehtoisapua kiintiöpakolaisten vastaanottamisessa ja vastaa Kauniaisten Olohuone-toiminnan järjestämisestä. Kaupunki ostaa GraniHelpiltä lapsiperheiden kotipalvelua.
- Sosiaali- ja terveystoimi myöntää avustuksia järjestöille vuosittain.

Granin lähiapu	2019	2020	2021
Vapaaehtoisten määrät	57	67	105

9. Kaupungin henkilöstö

Kaupungin henkilöstöjohtamisen periaatteet

Tuloksellisuus syntyy houkuttelevista tavoitteista ja innostavasta johtamisesta
Jokaisella on oikeus osata, osallistua ja onnistua.

Kiinnitä huomio hyvään, se lisääntyy
Työpaikalla on tasa-arvoinen, kunnioittava ja arvosta työkulttuuri.

Hyvää elämää kuntalaisille
Työmotivaatio rakentuu kyvykkyyden, vapauden, merkityksellisyyden ja yhteenkuuluvuuden kokemukseen.

Henkilöstön hyvinvointi

Kauniaisten työhyvinvointikysely (Keva) toteutettiin sähköisenä kyselynä 11/2021. Vastausprosentti oli 42,5 %.

Parhaat tulokset tulivat seuraavien väittämien osalta (asteikko 1-5):

- Olen selvillä työyksikköni tavoitteista (4,2)
- Voin käyttää tietojani ja taitojani monipuolisesti (4,2)

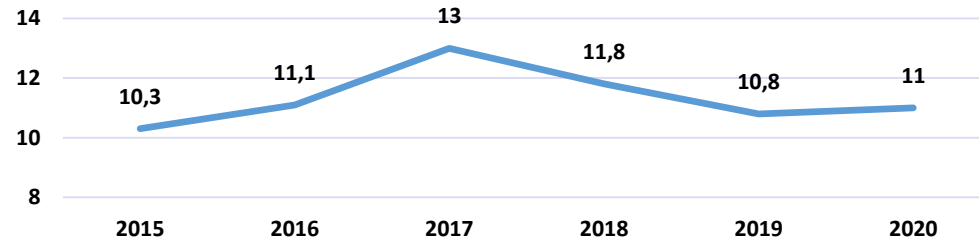
Heikoimmat tulokset tulivat väittämiin:

- Minulla on tarpeeksi aikaa saada työni tehdyksi (3,2)
- Olen tyytyväinen koko organisaation johtamistapaan (3,1)

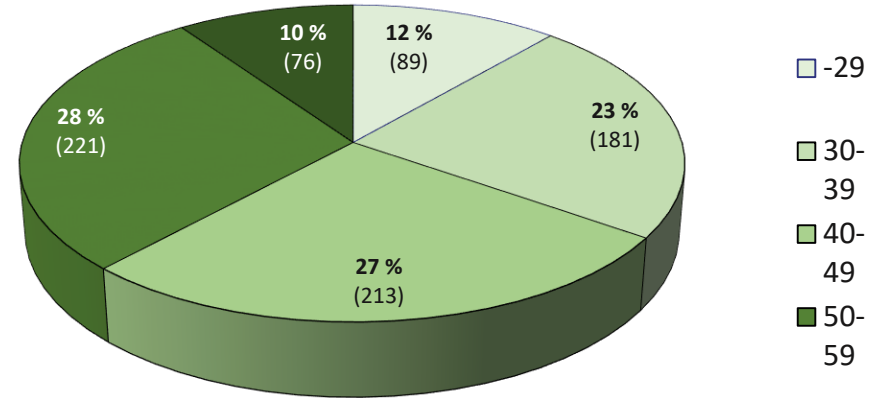
Tulokset ja toimenpiteet käytiin läpi jokaisessa työyksikössä 10.12.2021 mennessä.

Lisäksi on toteutettu **Pulssi**-mittaus 14 kertaa vuosina 2019-2021. Pulssi kartoittaa henkilöstön hyvinvointia, työtyytyväisyyttä ja esimiestyötä koskevia mielipiteitä sekä kokemuksia toiminnan kehittämisen pohjaksi.

Sairauspoissaolopäivät henkilöä kohden 2015-2020

Henkilökunnan ikäjakauma 2020, % ja lkm

Lähde: Kaupungin omat tilastot, 2021

Henkilökunnan keski-ikä on 44,6 vuotta. Suurin ikäryhmä on 50–59-vuotiaat. Henkilöstö yhteensä 766, joista vakituisia 79%.

Vuonna 2020 eniten työkyvyttömyyttä aiheuttivat edellisvuosien tapaan tules-sairaudet (2 078 päivää 2020, 1 684 päivää 2019) ja mielenterveydelliset syyt (1 838 päivää 2020, 1 742 päivää 2019). Hengityselinsairauksien aiheuttamien sairauspoissaolojen määrä laski merkittävästi (703 päivää 2020, 960 päivää 2019).

Lähde: Kaupungin omat tilastot, 2021

10. Talous

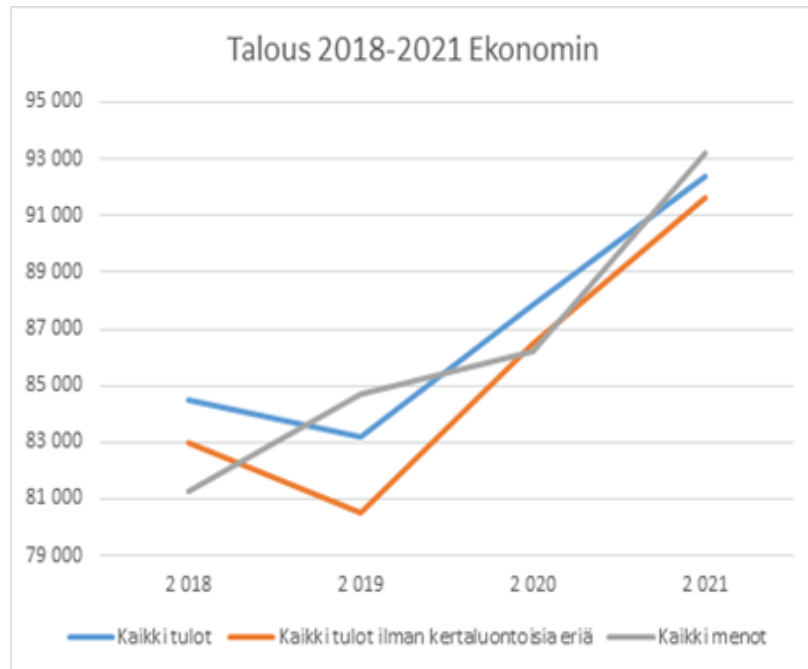
”Det är ett bra betyg, det viktigaste är att kunna bibehålla nuvarande nivå på service”

Lähde: Asiakaskommentit, Asukastyytyväisyyskysely, Intervox Reserch Oy, 2019

Talous

- Menot ovat viime vuosien aikana nousseet, mutta tulokehityskin on ollut hyvä.
- Kun katsotaan tilannetta pitkällä aikavälillä (2018-21), niin kaikki tulot ovat kattaneet menot. Tosin ilman kertaluonteisia tuloja, ovat menot olleet tuloja suuremmat ja kertaluonteisia tuloja on käytetty menojen kattamiseen.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen ikävakioidut kustannukset 2020, Keskisuurten kuntien vertailu

Vertailuvuosien sosiaali- ja terveydenhuollon ikävakioidut kustannukset ja kustannusten muutos vuoden 2020 rahassa

kunta	2019	2020	muutos %
Kainuu	4 128	4 362	+5,7
Salo	3 841	3 868	0,7
Lohja	3 700	3 765	+1,7
Kerava	3 332	3 548	+6,5
Loviisa	3 444	3 546	+3,0
Kirkkonummi	3 586	3 493	-2,6
Porvoo	3 333	3 366	+1,0
Kauniainen	3 268	3 345	+2,4
Sipoo	3 257	3 337	+2,4
Mediaani	3 444	3 546	3,0
Kaikki	3 630	3 714	2,3

Lähde: Kuntaliitto, 2021

11. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

”Grankulla vårdar mig väl”

Lähde: Asiakaskommentit, Asukastyytyväisyyskysely, Intervox Reserch Oy, 2019

HYTE-kerroin ja indikaattorit

HYTE-kerroin euroa / asukas	2018	2020	2021
Espoo	11,7	22	21,8
Kauniainen	11,8	19,2	19,4
Kirkkonummi	10,2	19,1	15,3

HYTE-kerroin, 0 - 100	2018	2020	2021
Espoo	74	81	77
Kauniainen	74	70	68
Kirkkonummi	64	70	54

Lähde: Sotkanet, 2021, THL

Mahdollisuus saada 7,1-22,50 euroa/as.

Kauniainen 10 178 as. x 19,4 e = 188 160 euroa.

Vuonna 2021 hyte-kertoimeen vaikuttaneet indikaattorit KUNTAJOHTO

- Kuntalaisten elintapojen raportointi
- Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kuvaavat mittarit
- Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijuus
- Asiakasraadit ja foorumit

LIIKUNTA

- Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi
- Seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteiskokous
- Kohdennetut liikkumisryhmät lapsille ja nuorille
- Vaikutusten ennakoarviointi (EVA)
- Liikunnan edistämisen poikkihallinnollinen työryhmä

PERUSOPETUS

- Kouluympäristön ja – yhteisön tarkastus
- Oppilaiden poissaolot
- Liikuntavälitunnit
- Kouluruokailusuositus

Prosessi-indikaattorit kuvaavat kunnan voimavaroja ja toimenpiteitä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Niiden avulla mitataan nykytilannetta.

Tulosindikaattorit kuvaavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tuloksellisuutta väestötasolla. Niiden avulla mitataan muutosta. Tulosindikaattoreista lasketaan kahden viimeisimmän vuoden erotus kuvaamaan tapahtunutta muutosta

Miten kunta pystyy vaikuttamaan HYTE-kertoimeen

Keskeistä on poikkihallinnollinen, pitkäjänteinen työ yksittäisiin indikaattoreihin keskittymisen sijaan.

-Indikaattorit on valittu siten, että ne kuvaavat prosesseja, jotka johtavat yhä systemaattisempaan ja laaja-alaisempaan työhön ja

-mittaavat tuloksellisuutta väestötasolla, joka on seurausta systemaattisesta ja koordinoidusta työstä useammalla hallinnonalalla

12. Yhteenveto ja johtopäätökset

Johtopäätökset hyvinvointisuunnitelmaan valtuustokaudelle 2022-25

Kehitettävää

- Lapsiperheiden osuus perheistä laskee ja yksihuoltajaperheiden osuus kasvaa. Lapsiperheiden osuus toimentulotuen käyttäjinä nousee (Lapsiperheiden pienituloisuusaste aikaisempaa korkeampi)
- Yläkouluikäisten tyttöjen päihteiden käyttö on lisääntynyt ja myös lukioikäiset käyttävät päihteitä kansallisesti verrattuna paljon, kannabiksen kokeilut ja käyttö ovat yleistyneet.
- Mielen hyvinvoinnin haasteita on kaikilla kouluasteilla.
- Vanhemmuuden tuen lisäämiseksi on luotava uusia muotoja. Tarve on huomioitu Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointisuunnitelman valmistelussa.
- Vanhuspainotteinen ikärakenne, jossa kasvaa etenkin vanhimpien (yli 85-v.) ikäluokkien osuus. Kotona asumisen tukemisen eri muodot ja kulttuurista hyvinvointia tukevat näkökulmat keskeisiä. Osalla ikääntyneistä, etenkin 75+-vuotiaista naisilla, psyykkinen kuormittuneisuus on lisääntynyt, samoin alkoholin käyttö.
- Sosiaalisten suhteiden puute vaikuttaa hyvinvointiin ja terveyteen laajemminkin. Kauniaisissa yhteydenpito ystäviin ja perheenjäseniin on PKS:n vilkkainta, mutta on myös yksinäisyyttä ja osattomuutta.
- Kaupungin brändin ja elinvoiman ylläpitäminen ja vahvistaminen.
- TEA-viisarin kaikkien osa-alueiden toteutuminen varmistettava ja vaikutusten arvioinnin systemaattinen käyttö on varmistettava.
- Sote-ratkaisuilla on vaikutusta myös kaupungin elinvoimaan.

Ylläpidettävää

- Keskustan kehittäminen ja monipuolisen asuntotarjonnan varmistaminen. Asuntotarjonta ja keskustan palvelutarjonta on parantunut ja asukkaiden tyytyväisyys lisääntynyt. Kauniaisien kaupunkiympäristöä pidetään viihtyisänä
- Lasten ja perheiden hyvinvoinnin edistäminen ja terveyserojen kaventaminen. Nuorten elämänhallinnan, osallisuuden ja terveystottumusten parantaminen. Suurin osa lapsista ja nuorista voi aikaisempaa paremmin, mutta osa voi erittäin huonosti. Varhaiskasvatukseen osallistutaan aktiivisesti. Kieli- ja kulttuuriopettaja tukee yhdessä varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa lasten kotoutumista. Kouluissa toteutetut eriarvoisuuden vähentämistä tukevat käytännöt ja ohjelmat: nuorisotyöntekijät, hyvin resursoitu oppilashuolto. Lasten ja nuorten mielenterveyskokonaisuus kuvattu ja käytössä. Nuorisopalvelut jalkautuu nuorten keskele: etsivä nuoristyöntekijä ja hyvät nuorisotyön resurssit. Tehokas nuorisotakuumalli.
- Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen on huomioitava edelleen kaikissa ikäluokissa, mutta erityisesti Ikäihmisten hyvinvoinnin, osallisuuden ja toimintakyvyn edistäminen on tärkeää. Villa Breda tarjoaa kohtaamispaikkoja.
- Osa ikääntyneistä on aktiivisia harrastajia ja vaikuttajia ja heillä on hyvä toimintakyky, mutta osattomuutta on myös paljon. Väestön edelleen ikääntyessä eri tukimuotojen tarve lisääntyy.
- Työikäisten hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistäminen: Kauniaislaisten hyvinvointi ja terveys sekä työ- ja toimintakyky on pääsääntöisesti parempaa kuin koko maassa keskimäärin.

Hyvinvointikertomuksesta tunnistetut painopisteet

Yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen

Erityisesti huomioiden maahanmuuttajaperheiden työllisyys, osallisuus sekä hyvinvointi- ja terveyserojen väheneminen. Ikääntyneiden yksinäisyyden ja osattomuuden kokemukseen haettava ratkaisuja.

Hyte-kerroin perustuu THL:n TEA-viisarista saataviin tietoihin

Kehitettävää: Vaikutusten ennakkoarvioinnin (EVA) käyttöönotto laajemmin

Muuta kehitettävää uusimpien TEA-viisarin tietojen perusteella: Lasten ja nuorten vaikuttajaelin, kuntalaisten ottaminen mukaan palvelujen suunnitteluun: asiakasraadit ym.

Hyte-työn sisällön määrittely, työnjako, rakenteet ja yhdyspinnat suunnitellaan yhdessä hyvinvointialueen kanssa. Kriittistä on kunnan yhdyspintatyön ja yhteistyön koordinointi suhteessa mm. hyvinvointialueelle ja järjestöihin.

Lasten ja perheiden hyvinvoinnin edistäminen ja terveyserojen kaventaminen

Nuorten elämänhallinnan, osallisuuden ja terveystottumusten parantaminen

Huoli lapsiperheistä ja vanhemmuudesta. Lapsiperheiden osuus toimentulotuen käyttäjinä on kasvanut. Huolenaiheina kouluterveystutkimuksen mukaan ovat seksuaalinen häirintä, mielenterveyden haasteet, kiusaaminen ja uupumus sekä päihdeasenteet ja perhepiiristä saatu alkoholi. Tyttöjen päihteiden käyttö on lisääntynyt. Lapset ja nuoret voivat kansallisella tasolla hyvin ja he kokevat olevansa tärkeä osa perhettä ja yhteisöä.

Työikäisten hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistäminen

Työttömien osuus työvoimasta on lisääntynyt. Nuorten työttömyys on palautunut lähes 2019 tasolle. Pääkaupunkiseudulla maahanmuuttajien sisäiset muutot ovat lisääntyneet myös Kauniaisiin.

Kiintiöpakolaisia ei ole osoitettu Kauniaisiin viime valtuustokauden aikana. Vuoden 2022 tapahtumien vaikutukset on huomioitava. .

Ikäihmisten hyvinvoinnin, osallisuuden ja toimintakyvyn edistäminen, terveyserojen kaventaminen

Kauniaisissa on vanhuspainotteinen ikärakenne ja korkea huoltosuhde mutta toisaalta ikääntyneet ovat aktiivisia harrastajia ja mukana järjestötoiminnassa. 94 % yli 75-vuotiaista asuu kotona ja 81 % täysin itsenäisesti ilman sote-palveluja. 75+-vuotiaat naiset kokevat psyykkistä kuormittuneisuutta ja heidän alkoholinkäyttönsä on lisääntynyt korona-aikana.

Keskustan kehittäminen ja monipuolisen asuntotarjonnan varmistaminen

Keskustan palvelutarjonta on parantunut ja palveluihin ollaan tyytyväisiä. Asuntoja on valmistunut suunnitellusti ja väkiluku on ylittänyt 10 000 asukkaan rajan. Ikääntyneet toivovat yhteisöllistä asumista ja kotona asuminen lisää myös asunnon muutostöiden tarvetta.

Kaupungin brändi

Myös sote-palvelujen säilymisellä kunnassa on vaikutus kunnan elinvoimaan

Liitteet

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyviä
hyvinvointiohjelmia ja -suunnitelmia

Ehkäisevän päihdetyön ohjelma 2018-22
Kotoutumisen edistämisen ohjelma 2018-22
Kulttuuriohjelma 2020-23
Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2021-23
Liikkumisohjelma 2020-23
Liikuntapaikkasuunnitelma
Nuorisotakuu
Osallisuusohjelma 2019-2022
Pyöräilyohjelma 2016-2024
Ikäohjelma, valmistuu 2022

Suunnitelmat ja ohjelmat

Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma

- Ehkäisevän päihdetyön järjestämistä koskeva laki (523/2015) velvoittaa kunnat organisoimaan ehkäisevän päihdetyön alueellaan. Ehkäisevä päihdetyö on osa kunnan lakisääteistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Sen kohteena on koko väestö ja toteuttajana kaikki toimialat. Se on laadittu tukemaan väestön terveyserojen kaventamista. Painopisteet on määritetty Ehkäisevän päihdetyön toimintaohjelman (THL) mukaisesti: ehkäisevän päihdetyön rakenteet, tutkittuun tietoon perustuva viestintä, riskikäyttö ja haittojen tunnistaminen ja niiden ehkäisy, ammattilaisten ehkäisevän päihdetyön osaaminen ja paikallinen alkoholi- tupakka- ja rahapelipolitiikka.

Kotoutumisen edistämisen ohjelma 2018-22

- Laki kotoutumisen edistämisestä 1386/2010 määrittelee kunnan velvollisuudet kotouttamisessa. Lain mukaan maahanmuuttajaväestön tarpeet ja kotoutumisen edistäminen on otettava huomioon kunnan ja muiden paikallisten viranomaisten yleisessä suunnittelussa, toiminnassa ja seurannassa. Kauniaisten kotoutumisen edistämisen ohjelmassa tavoitteeksi on kirjattu maahanmuuttajien osallisuuden tukeminen suomalaisessa yhteiskunnassa ja hyvien etnisten suhteiden ylläpitäminen, kaksisuuntainen kotoutuminen. Se järjestetään monialaisena yhteistyönä eri viranomaisten, järjestöjen ja muiden toimijoiden kesken

Kulttuuriohjelma 2020-2030

- Tavoitteena on ollut löytää yhteinen tahtotila ja linja siitä, mitä kulttuurielämä Kauniaisissa on ja mitä se tulee tulevaisuudessa olla. Ohjelma on rakennettu neljän teeman ympärille: Kulttuuria jo nuoresta iästä lähtien, Kulttuuri on hyvinvoinnin edellytys, Kulttuuri jalkautuu arkeen, Kulttuuri näkyy ja kuuluu Granissa. Näiden tavoitteiden toteuttamista tukevat toimenpiteet ja vastuutahot on kirjattu ohjelman liiteosaan.

Suunnitelmat ja ohjelmat

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2021-2023

- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on kunnan tai useamman kunnan yhteinen lastensuojelulaissa (417/2007, 12§) määritelty suunnitelma lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistämiseksi ja lastensuojelun järjestämiseksi. Tämän tukemiseksi alueen eri toimijat tekevät hallinnonrajat ylittävää yhteistyötä. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmalle on asetettu tavoitteet vuosille 2021-23 ja ne on valiokuntatyöskentelyssä johdettu Kauniaisten kaupungin strategisista tavoitteista ja sovitettu yhteen kouluterveyskyselyn pohjalta nousseisiin hyvinvoinninhaasteisiin. Suunnitelmassa on myös huomioitu muut poikkihallinnolliset ohjelmat, kuten ehkäisevä päihdeohjelma vuosille 2018–2022. Suunnitelmassa tahtotila kuvataan lyhyesti iskusanoilla: Osallisuus! Yhdessä! Turvallisuus! Oppiminen! Onnellisuus! Näihin jokaiseen on kiinnitetty toimenpiteet, vastuutaho ja seuranta.

Nuorisotakuu

- Kaupungin nuorisotakuumalli hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 14.3.2016, jolloin tavoitteena saavuttaa alle 25-vuotiaiden osalta 0 %:n nuorisotyöttömyys ja se, että kaikki oppilaat saavat perusopetuksen jälkeen opiskelupaikan tai vastaavan paikan. Molemmat tavoitteet toimivat vuodesta 2016 lähtien valtuuston strategisina mittareina. Nuorisotakuu koskee kaikkia alle 25-vuotiaita sekä vastavalmistuneita alle 30- vuotiaita, joilla ei ole työpaikkaa tai ammatillista koulutusta.

Osallisuusohjelma

- Kuntalain tarkoituksena on luoda edellytykset kunnan asukkaiden itsehallinnon sekä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumiselle kunnan toiminnassa (22 §). Kauniaisten kaupunginvaltuusto on 12.3.2018 hyväksynyt kaupunkistrategian vuosille 2018-2022. Yksi viidestä teemasta on Kuntalainen keskiössä. Teeman alla on neljä tavoitetta, joista yksi on osallisuusohjelman laatiminen vuonna 2018. Kaupunkistrategian mukaan osallisuusohjelman tavoitteet: Monipuolinen viestintä; Aktiivinen yhteisöllisyys; Asukaskyselyt ja asiakastyytyväisyyden jatkuva mittaaminen; Yhteissuunnittelu asiakaskeskeisenä lähestymistapana palvelujen suunnittelussa, kehittämisessä ja innovoinnissa; Vieraskielisten palvelujen kehittäminen toimialoilla.

Suunnitelmat ja ohjelmat

Liikkumisohjelma 2020-23

- Kauniaisten liikkumisohjelman 2020–2023 tavoitteena on eri toimenpitein edistää kuntalaisten liikunnallista aktiivisuutta ja terveyttä, tukea sisäistä poikkihallinnallista yhteistyötä sekä muiden toimijoiden välistä yhteistyötä kaupungin strategian mukaisesti. Kauniaisten liikkumisohjelman 2020–2023 toimenpiteet nojaavat sosiaali- ja terveystieteiden valtakunnallisiin linjauksiin terveyttä ja hyvinvointia edistävästä liikunnasta (STM: Muutos liikkeellä) sekä Kauniaisten hyvinvointikertomuksessa 2017–2020 esiin nousseisiin paikallisiin tarpeisiin. Kauniaisten liikkumisohjelman tavoitteena ovat liikkumattomuuden vähentäminen, fyysisen aktiivisuuden lisääminen elämäntavossa, liikunta osana terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä sekä sairauksien ennaltaehkäisyä, hoitoa ja kuntoutusta ja liikunnan aseman vahvistaminen.

Liikuntapaikkasuunnitelma 2020-2030

- Liikuntapaikkasuunnitelman tavoitteena on ohjata Kauniaisten liikuntapaikkarakentamista, kunnostamista ja kehittämistä vuosina 2020–2030. Ohjelma liittyy Kauniaisten liikkumisohjelmaan, joka on hyväksytty vuosille 2020–2023. Suunnitelman on tarkoitus järkevöittää kaupungin liikuntapaikkojen kehittämistä ja antaa tiedollista pohjaa liikuntapaikkainvestoinneista päätettäessä.

Pyöräilyn edistämishjelma 2016-2024

- Kauniaisten kaupungilla on pyöräilyn edistämisen tavoite, johon kaikki hallintokunnat ovat sitoutuneet. Kaupunki sitoutuu seudullisiin pyöräilyn edistämistavoitteisiin ja asettaa omaksi tavoitteekseen kasvattaa pyöräilyn kulkumuoto-osuutta 15 %:iin vuoteen 2024 mennessä. Kauniaisten pyöräilyvisio vuoteen 2024: ”Pyöräily on kauniaislaisille helppona ja nopeana kulkumuotona vartenotettava vaihtoehto lyhyillä matkoilla. Kauniaislaiset liikkuvat polkupyörällä silloin kun se on tarkoituksenmukaista ja mahdollista, edistääkseen terveyttään, ja myönteisten ilmastovaikutusten takia. He ajavat turvallisia reittejä ja huolehtivat itsekin turvallisuudestaan, käyttävät pyöräilykypärää, pimeällä myös valoa ja talvella nastarenkaita.”

Suunnitelmat ja ohjelmat

Lähteet

Kauniaisten asiakaskysely, Intervox Research, 2019

Kauniaisten kaupungin omat tilastot, 2021

Kauniaisten väestöprojektio, Kaupunkitutkimus 2018

Kouluterveyskysely 2021

Kelan tilastot, 2020 ja Ely- keskuksen tilastot

Kuntaliitto, Keskisuurten kuntien vertailu, 2020

TEM, työnvälitystilasto, kuutio 1280 ja 1207

THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2022

THL, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos: Osallisuusindikaattori mittaa osallisuuden kokemusta

Tilastokeskus, 2021

Poliisin tulostietojärjestelmä, PolStat 2021

Pääkaupunkiseudun varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen asiakaskysely, 2020

Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021